

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 28 JUNI 1933

No. 913

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; C. H. van der Leeuw, Penningmeester; Mr. W. M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree. Directeuren: Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak; Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lewnep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoelweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

28 JUNI 1933.

Aanvankelijk bleef de geldmarkt onder den invloed van verdere, zij het ook vrij matige, goudonttrekkingen vast gestemd. Particulier disconto bleef 2 à 2½ pCt. noteeren en callgeld werd omstreeks 1¼ pCt. verhandeld. De gunstige afloop van de inschrijving op het schatkistpapier, waarbij drie-maandspromessen op 1¼ pCt. konden worden toegevoegd, deed eenige ontspanning ontstaan, zoodat particulier disconto tot 17/8 pCt. kon terugloopen. Verschillende omstandigheden veroorzaakten echter Vrijdag weder een sterke stijging van de wisselkoersen, zoodat opnieuw groote hoeveelheden goud aan de Bank werden opgevraagd, de financiering waarvan een sterke vraag naar callgeld deed ontstaan. Ook werden geldgevers op de discontomarkt weder zeer terughoudend. Gisteren steeg daardoor callgeld tot 2¼ à 2½ pCt., terwijl de rente voor particulier disconto, geheel nominaal, 2¼ à 2½ pCt. noteerde. De prolongatierente noteerde weder regelmatig 1¼ pCt., gisteren echter 2 pCt.

* * *

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 116.662.000.—. Toegewezen werden f 6.110.000.— drie-maandspromessen à f 995.479 of ca. 1¼ pCt.; f 14.420.000.— zes-maandspromessen à f 988.44 of ca. 2¼ pCt. en f 44.268.000.— jaarbiljetten à f 1.007,75 of bijna 3¼ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijkt de goudvoorraad met f 43,2 miljoen te zijn afgenomen; de voorraad zilver vermeerdeerde met f 314.000. De post binnenlandsche wissels vertoont een daling van f 1,9 miljoen. De beleeningen stegen daarentegen met f 9,3 miljoen. Het tegoed van 's Rijks schatkist, dat de vorige week nog f 12,3 miljoen bedroeg, heeft plaats gemaakt voor een voorschot onder art. 16 der Bankwet van f 5,8 miljoen. De posten papier op het buitenland en diverse rekeningen onder de activa bleven op ongeveer gelijke hoogte.

Onder de passiva der Bank vertoont de biljettencirculatie een inkrimping van f 4,8 miljoen. De saldi in rekening-courant van anderen daalden met f 12,4 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo nam met f 30,9 miljoen af; het dekkingspercentage bedraagt bijna 78 pCt. tegen ongeveer 80 pCt. de vorige week.

* * *

De geheele week hebben de wisselkoersen als in een draaistroom rondgeteld; nu eens was men over de geheele linie koper, dan weder verkooper. De hoofdtendens was voor den Dollar lager, voor Ponden en Fransche Francs eerder gezocht. Zaterdag 11. was er al eenige meer-

dere spanning te bemerken en de ongerustheid voor onzen Gulden, die eenigszins bedaard was, begon weder op te duiken. Gisterenochtend bleven de voornaamste deviezen gezocht, echter zonder dat de vraag een ernstig karakter had, doch 's middags ongeveer op het tijdstip, dat Amerika opende, barstte de bom en ontstond er eene ware paniekstemming. Tal van de dwaaste geruchten deden de ronde, niettegenstaande de pertinente verklaringen van hooger hand, dat er niet aan gedacht wordt het goud los te laten. De koersen vlogen naar boven; de speculatie in het buitenland, die het reeds lang op den Gulden voorzien heeft, droeg daartoe het hare bij. Het kostte de grootste moeite zaken afgesloten te krijgen. Ponden, die de geheele week tusschen de 8.43 en 8.46 hadden geschommeld en gisteren ter beurze nog 8.46½ à 8.47 noteerden, kwamen in korten tijd op 8.60; slot 8.58. Dollars 2.03—1.99—2.01—2.04, zoodat zij uiteindelijk maar weinig veranderden. Fransche Francs, die constant ca. 9.79 genoteerd hadden, stegen Zaterdag, nadat de tijd voor goudaanvraag bij de Bank verstreken was, al tot 9.83. Gisterenochtend, toen er bij de Bank weder goud te krijgen was, liep de notering weer terug tot 9.80¼, doch 's middags bij de algemeene hausse werd er voor 9.89 gedaan. Vanmorgen zal men bij de Bank weder goud kunnen opnemen, waarmede dan opnieuw Francs kunnen worden gemaakt. Markten waren eerder gezocht 59.00—59.20, welke laatste prijs tenslotte geboden werd. Belga's waren heel vast 34.73—34.80, om gisteren tot 35.20 te rijzen. Zwitsersche Francs, die rond de 48.05 schommelden, waren tenslotte 48.30 biedend. Lires 13.20. Peseta's 20.95. Het Noorden met het Poud hoger. Canada 1.85.

Op de termijnmarkt waren termijn Ponden heel gezocht; het slot voor 1- en 3-maands Ponden was 6 en 17 c. agio. Vooral het buitenland trachtte telkens weder speculatieve transactie's zonder commercieele basis door te voeren. Dollars op termijn zijn ca. 1 en 2 c. boven contant.

Naar goud was natuurlijk veel vraag. Baren waren gezocht op f 1665, zonder dat er op bijkomende prijzen eenig aanbod tegenover stond. Eagles noteerden het laagst 2.55 en sovereigns 12.50; beide noteringen zijn eerder nominaal.

LONDEN, 26 Juni 1933.

Zoals in ons vorig bericht als waarschijnlijk werd genoemd, was geld verleden week veel beter bruikbaar, daar de markt een grooter quantum van de Schatkistpromessen had op te nemen dan gewoonlijk.

Deze week is het tegenovergestelde het geval. De markt heeft zeer weinig wissels op te nemen, maar toch is geld duurder (7/8 à 1 pCt.) daar het de laatste week van het halfjaar is en de Clearing Banks voor haar balanscijfers haar kassaldi laten oploopen.

De nieuwe schatkistpromessen werden Vrijdag bijna geheel door de Clearing Banken genomen en wel tegen het onverwacht lage cijfer van een fractie boven ½ pCt. Deze koers werd besteed, omdat de wissels van de week opgenomen tegen het einde van September betaalbaar zijn en dus een gewild datum hebben.

De deviezenmarkt was en is zeer onrustig. Allerlei geruchten doen de ronde betreffende de nog resterende goudvaluta's, maar zeer speciaal aangaande Gulden. Er was dezer dagen een besliste aanval op den Gulden, zoodat de termijnmarge snel tot 20 ct. per 3 maanden opliep en nu en dan in het geheel niet genoteerd werd.

Ook heden is het uiterst moeilijk om koopers te vinden voor kassa- en termijngulden. Slot heden 8.59. Dollars 4.22.

SCHEEPVAART-PROBLEMEN.

Naarmate de wereldhandel tengevolge der contingenteringen, invoerverboden, hooge rechten en andere belemmeringen, waarvan de monetaire zeker niet de geringste zijn, voortdurend inkrimpt, worden de moeilijkheden waarmede het internationale scheepvaartbedrijf te kampen heeft steeds grooter. In één zijner jongste redevoeringen heeft de bekende Engelsche scheepvaartmagnaat, Lord Essendon, erop gewezen, dat de Engelsche handelsvloot alleen reeds in staat zou zijn het geheele huidige wereldverkeer „zu bewältigen”. Tegenover een vermindering van den wereldhandel van ruw geschat 50 à 60 pCt. vergeleken met vóór den oorlog, staat een vergrooting der wereldhandelsvloot van rond 50 pCt. Dringend aanbod van ruimte op de vrachtenmarkt is oorzaak, dat reizen zonder verlies tot de zeldzaamheden behooren. Zelfs reederijen in de zeevarende landen, die het hoogst twijfelachtig voordeel eener munt-depreciatie genieten, ontkomen niet aan ernstige verliezen en de stemmen, die bijvoorbeeld in Engeland opgaan om tegen een onafwendbare catastrofe te waarschuwen, worden voortdurend talrijker en luider. Eén der voornaamste grieven van de zijde der Engelsche reederijen geldt het subsidie-stelsel, zooals Amerika, Japan en dichterbij Frankrijk, Italië en sedert korten tijd ook Duitschland dit kennen. Er is geen uitgebreide bewijsvoering noodig om de noodlottige gevolgen van een dergelijken steun van staatszijde verleend, voor de niet-gesubsidieerde reederijen duidelijk te maken. Wanneer men er zich rekenschap van geeft, dat Italië gedurende 1933/34, naar verluidt, 331.246.000 lire of omgerekend tegen den huidige koers circa £ 5.176.000, zijne meer dan £ 1.10/5 per ton, gerekend naar de totale tonnenmaat der Italiaansche handelsvloot aan subsidies heeft gevoteerd, dan is het ook voor den leek duidelijk, dat het der niet-gesubsidieerde reederij, die geheel op zichzelf is aangewezen en geenerlei steun van de schatkist ontvangt, vrijwel onmogelijk is om onder zóó ongelijke voorwaarden, in het bijzonder onder de huidige omstandigheden, nog langen tijd den strijd om het bestaan te voeren. Ofschoon de Engelsche scheepvaartbladen het doen voorkomen alsof de Engelsche reederijen wel het zwaarst van alle zijn getroffen, zóó zelfs dat er bij voortduring gepleit wordt voor „inter-empire trade”, d.w.z. dat het goederenvervoer tusschen de verschillende deelen van het Britsche Rijk uitsluitend voor schepen onder Engelsche vlag moet worden gereserveerd, voor een herleving der Navigation Act, die herinneringen opwekt aan de Cromwell-periode, lijkt het niet overbodig er nog eens op te wijzen, dat de scheepvaart der landen waar de gouden standaard als „ruhender Pol in der Erscheinungen Flucht” tot dusver vastberaden werd gehandhaafd, oneindig moeilijker is. Zij kent niet het „voordeel” der munt-ontwaardiging, betaalt haar exploitatiekosten voor het grootste deel in waardevervalende en ontvangt haar vrachten in... gedevalueerde valuta.

De economische geschiedenis leert, dat zoodra een crisis — en hoe talrijk en langdurig zijn deze niet sedert de internationale handel zich uit haar aller-eerste stadia tot de huidige wereld-omspannende handelsbetrekkingen ontwikkelde — het zakenleven paralyseerde, allerlei plannen werden ontworpen om langs kunstmatigen weg verbetering in den toestand te brengen. Er is waarlijk ook in dit opzicht niets nieuws onder de zon. Men kan er zich slechts over verwonderen, dat de menschheid, ondanks alle teleurstellingen in het verleden met z.g. panacées opgedaan, nog steeds niet heeft leeren inzien dat, crises, door veronachtzaming van economische grondbeginselen in het leven geroepen, evenmin kunnen worden overwonnen door maatregelen, die van een sterk kunstmatigen inslag blijken geven. Men kan nu eenmaal door Beëlzebub den duivel niet verdrijven.

Waar men in de huidige crisis althans tot dusver wél in theorie, maar niet in de practijk, den moed

INHOUD.

Blz.

SCHEEPVAART-PROBLEMEN door <i>C. Vermey</i>	512
Het VIIde Congres der Internationale Kamer van Koophandel II (Slot) door <i>Mr. J. G. Koopmans</i>	514
De export van tuinbouwproducten naar Engeland onder invloed der Engelsche tarieven door <i>G. van 't Riet</i> ..	516
De 156ste Jaarlijksche Vergadering van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel door <i>Dr. H. M. H. A. van der Valk</i>	518
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Economische en Monetaire Wereldconferentie aan het werk door <i>Gilbert C. Layton</i>	519
De structuurwijzigingen in de Duitsche electrotechnische industrie door <i>A. Friedrich</i>	521
MAANDLIJFERS:	
Emissies in Mei 1933	523
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	523—530
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel	

heeft gevonden het kwaad in den wortel aan te tasten — in theorie weet ieder precies welke de juiste therapie is — ligt het voor de hand, dat men op allerlei gebied van het bedrijfsleven tracht langs zuiver kunstmatigen weg verbetering te brengen in den chaotischen toestand, die zich allengs op economisch en financieel gebied heeft ontwikkeld. De lijn van den minsten weerstand is de gemakkelijkste, maar zooals bittere ervaring ook ditmaal leert de minst afdoende, vooral wanneer de problemen niet alleen voortdurend ingewikkelder worden, maar daarenboven in aantal en omvang toenemen. Dat nog geen enkele der kunstmatige correctieven op eenig gebied blijvend herstel van welvaart heeft gebracht, schrikt de internationale reedersgemeenschap niet af om ook harerzijds te pogen langs denzelfden weg de toenemende moeilijkheden zóó niet op te lossen, dan toch te mitigeeren.

Vrij talrijk zijn de projecten, die gedurende de laatste jaren in verschillende landen zijn gelanceerd. Scandinavië is in dit opzicht wel zeer vruchtbaar en de actieve Baltic and International Maritime Conference, gegroeid uit de Baltic and White Sea Conference, waarbij trouwens tal van vooraanstaande niet-Scandinavische reederijen zijn aangesloten, heeft in dit opzicht mede een groote activiteit ontplooid. Thans heeft ook de Engelsche Kamer van Scheepvaart zich geschaard aan de zijde dergenen, die langs kunstmatigen weg willen trachten „de strooming tegen te gaan die het scheepvaartbedrijf onvermijdelijk hopeloos dreigt te desorganiseeren en waarin de financieel-zwakke onderneming met totalen ondergang wordt bedreigd.”

Het loont de moeite in het kort de desiderata der Chamber of Shipping te recapitulereen.

Slooping van schepen.

1. Geen dwingende maatregelen. Iedere reederij is vrij om al dan niet aan het nationale schema deel te nemen waarbij er bovendien uitdrukkelijk op gewezen wordt, dat de verhoudingen in de onderscheidene landen verschillend zijn en het Engelsche nationale schema hoogstens als leidraad voor andere landen kan dienen. Teneinde het schema financieel mogelijk te maken zullen uniforme rechten van Regeeringswege worden geheven op de eigen varende tonnage in ieder land dat zich bij een te dezen aanzien te sluiten overeenkomst partij stelt.

2. Overigens zullen de Regeeringen op geenerlei wijze intervenieeren.

3. Speciale voorwaarden zullen gelden voor passagiers- en tankschepen.

4. Het schema beoogt *niet* het stellen van eenigerlei eisch wat betreft vervanging der te sloopen tonnage. Een dergelijke eisch is overbodig en ongewenscht. Zoodra de economische toestand teekenen van blijvende verbetering toont zullen de financieel krachtige reederijen zelf tot den bouw van nieuwe

scheppen overgaan en de uitwerking van het door de Kamer geprojecteerde schema zal dit tijdstip automatisch vervroegen.

5. De heffing zou eenvoudig een onderdeel der reisrekening vormen. Daar het peil der vrachten 22 pCt. lager is dan de groothandelsprijzen — vergeleken met 1913 — zal deze heffing geen bezwaar voor den handel in het algemeen kunnen beteekenen.

Opleg-schema.

1. Ook hier geenerlei dwang hoegenaamd. De rederijen kunnen voortgaan met varen dan wel gebruik maken van de faciliteiten die haar krachtens het schema der Kamer worden geboden. Weliswaar moet er met nadruk op worden gewezen, dat dit schema slechts dan met succes kan worden toegepast, indien internationale overeenstemming en samenwerking worden verkregen.

2. Teneinde ook dit schema te financieren moet van Regeeringswege een bepaald recht worden geheven van alle varende schepen in die landen, welke tot een daartoe te sluiten overeenkomst zijn toegetreden. Overigens zal de Overheid in geen enkel opzicht ingrijpen.

3. De vergoeding aan de op te leggen schepen zal worden betaald uit de opbrengst der bovengenoemde heffing. Spéciale voorwaarden zullen gelden ten aanzien van lijn-, vracht- en passagiersschepen, tankers en andere speciale scheepstypen. Ook deze heffing moet worden beschouwd als een onderdeel der reisrekening.

* *

Theoretisch maakt dit schema, dat trouwens veel overeenkomst vertoont met het z.g. door de Baltic and International Maritime Conference overgenomen plan-Souter, zij het dan ook dat dit laatste internationale samenwerking zoowel ten aanzien van sloop- als oplegmaatregelen beoogt, een goeden indruk.

Zal het echter ook praktisch uitvoerbaar blijken? Van homogeniteit op internationaal scheepvaartgebied is geen sprake. Er is een even groote veelheid van belangen als van desiderata. Men kan weliswaar redeneeren, dat de nood zóó groot is, dat vroegere tegenstanders gedwongen zijn de voorstanders in hun welbegrepen eigenbelang thans te steunen en met hen schouder aan schouder te strijden tegen de huidige crisis, die het heele economische wereldbestel zooals het allengs is gegroeid tot op zijn grondvesten doet wankelen, maar is deze stelling in het licht der even nuchtere als harde feiten wel meer dan een gemeenplaats of wil men een wensch, die vader der gedachte is?

Bezien in het licht der groote problemen, die overheerschen als monetaire vraagstukken — een veelheid van dilemma's „an sich” — handelsbarrières, waarvan hetzelfde kan worden gezegd, is het scheepvaartvraagstuk weliswaar uitermate belangrijk, maar toch ondergeschikt. Het klinkt wellicht paradoxaal, maar is het tenslotte niet zóó dat welvaartsherstel automatisch met zich brengt ordening in den huidige scheepvaart-chaos. Welvaartsherstel, het beteekent terugkeer tot het gezond verstand dus internationaal vertrouwen, dat op zijn beurt moet leiden tot uitbreiding van den wereldhandel, uitbreiding, die zonder een behoorlijk functionneerend vervoersapparaat niet mogelijk is. Maar, zoo redeneert men, wij wachten reeds jaren op verbetering in den algemeenen toestand en het gaat van kwaad tot erger. Elk land ziet niet verder dan de eigen landspalen en allen plechtigen beloften ten spijt drijven de volkeren steeds verder af van het lichtend ideaal van Genève: vrede, zoowel economisch als militair. Verdient het daarom geen aanbeveling „to work our own salvation” en zal de groote geneesmeester, de economische wereldconferentie, niet óók de oplossing brengen van onze moeilijkheden?

Ons antwoord is: Juist omdat de scherpe belangen-tegenstelling, zoo monetair als economisch, tegenstelling, die kunstmatig in het leven is geroepen met

volkomen negatie van het grondbeginsel, dat geen enkel land van beteekenis het zonder de samenwerking met anderen kan stellen en blijvende welvaart als tastbaar bezit kan verwerven, tot dusver ieder overleg onvruchtbaar heeft gemaakt, zal internationale samenwerking op scheepvaartgebied een utopie blijken, niet te verwezenlijken, omdat dezelfde factoren den toestand ook hier beheerschen.

Men make zich geen illusie omtrent de te dezen aanzien ter Londensche conferentie te bereiken resultaten. Men moet zich gelukkig prijzen, indien ten aanzien der allesoverheerschende problemen een voorloopige oplossing wordt gevonden, ja indien *deze* conferentie al ware het slechts één enkel tastbaar resultaat oplevert. Wellicht wordt een commissie ingesteld om het scheepvaart-dilemma „nader” te bestudeeren, maar dit beteekent de spreekwoordelijke kapstok, waaraan alle tweederangs-vraagstukken bij voorkeur worden opgehangen.

Pessimistische redeneering? Neen, veeleer een nuchtere, op ervaring gegronde conclusie. Moet, kan er dan niets gebeuren? Wij voor ons gelooven, dat het ziekteproces der internationale scheepvaart slechts kan worden overwonnen, indien de volken tot het inzicht komen, dat de koers welke sedert jaren gezeild is, onvermijdelijk tot een catastrofe moet leiden en ter elfder ure ingrijpende maatregelen nemen teneinde een onherstelbare ramp te voorkomen, die wellicht het bestaande economisch bestel onherroepelijk zou vernietigen.

Intusschen gaat het sloopproces eigener beweging gestadig door. In de maand April j.l. werden 36 schepen met een inhoud van 147.340 tons voor sloop verkocht tegenover 20 schepen met een inhoud van 87.616 tons in April 1932. Gedurende de eerste vier maanden van het loopende kalenderjaar werden niet minder dan 176 schepen metende 608.343 bruto register tons of naar rato van 1.825.029 bruto register tons 's jaars voor sloop verkocht tegenover 72 schepen metende 350.192 tons of naar rato van 1.050.576 tons per jaar gedurende het overeenkomstig tijdvak van 1932 aan den slooper verkocht. Hiertegenover staat dat gedurende de eerste drie maanden van het loopende jaar slechts nieuwe schepen naar rato van 371.000 br. reg. tons per jaar te water werden gelaten. Het huidige sloopproces, dat zich langs volkomen natuurlijke weg voltrekt, beteekent dus op zichzelf reeds een belangrijke aderlating voor de wereld-handelsvloot!

Het *coûte que coûte* varen, resulteerend in een voortdurend marktbederf is waarlijk geen zonde, waaraan de Nederlandsche vrachtafrederijen zich grosso modo schuldig maken. In dit opzicht zullen de Engelsche collega's, die maar al te gaarne geneigd zijn, in dit opzicht althans, „to put the blame at somebody else's door”, goed doen orde in eigen huis te brengen.

Reeds gaan in Scandinavië stemmen op om toch vooral de delicate kwestie der regeringssubsidies niet in het geding te brengen, daar dit de geheele procedure zou doen mislukken. Intusschen zijn juist de klachten uit dezen hoofde in Engeland het luidst, ofschoon ook elders, laatstelijk nog door Dr. H. Colijn ter conferentie in Londen, de aandacht op deze brandende kwestie is gevestigd. Men ziet hierin alweder, hoe heterogeen de verschillende belangen-schakeeringen zijn en op welke onoverkomelijk lijkende moeilijkheden een evt. door een waarlijk niet gering aantal landen te bekrachtigen conventie in de praktijk zal stuiten.

Nog eens, in theorie zullen weinigen in reederskringen bezwaren tegen een gedwongen samenwerking hebben, maar de meeste der oudere en ervaren reeders staan nog steeds sceptisch tegenover de kansen op welslagen. Wil een dergelijk plan slagen, dan moet niet slechts een „Kleine Entente” worden gevormd. Dan moet loyale samenwerking op breedten grondslag verzekerd zijn en als *dit* eenmaal bereikt is, als de

mentaliteit der volkeren een zoodanige metamorphose heeft ondergaan, dan, ja dan is de eerste schrede gezet op den weg, die naar verbreking leidt der kluis- ters, welke de gemeenschap der volkeren tot volkomen onmacht doemen. Dan zal ook voor de thans nog onoplosbaar lijkende monetaire en economische problemen de oplossing gevonden worden. Dan wordt een nieuwe aera van opbloei en welvaart ingeluid, die ook der internationale scheepvaart ten goede zal komen. Slaagt de economische conferentie in deze haar eerste en voornaamste taak en zij moet slagen wil de wereld niet tot algeheelen chaos vervallen, dan is meer, véél meer bereikt dan een compromis tusschen de zeevarende landen op kunstmatigen grondslag, voorshands een utopie welke verwezenlijking nimmer afdoende uitkomst kan brengen. C. V.

HET VIIde CONGRES DER INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.

II (Slot).

Naast de uitspraak omtrent de handelspolitiek en het meestbegunstigingsbeginsel, welke in het vorige nummer van dit weekblad werd besproken, moet als verreweg de voornaamste resolutie van het congres worden genoemd die omtrent „de toekomst der internationale beleggingen”, welke ten nauwste aansluit bij de beginselen, neergelegd in conclusie No. 7 van het rapport der Internationale Kamer aan de Economische en Monetaire Wereldconferentie. (Vgl. pg. 502 van het vorige nummer).

Met groote onpartijdigheid wordt in deze resolutie — welke door de Engelsche delegatie is ingediend en aan de redactie waarvan, naar men mag aannemen, vooral *Prof. T. E. Gregory* een werkzaam aandeel heeft genomen — in het licht gesteld, hoe zoowel de debiteur- als de crediteurlanden schuld dragen aan de huidige demoraliseering van de kapitaal- en geldmarkten en wordt aan beide partijen de weg gewezen om in dit opzicht tot het herstel van normale toestanden te geraken. Terwijl eenerzijds vooropgesteld wordt, dat elke eenzijdige repudieering van schuldverplichtingen door de debiteuren slechts tengevolge kan hebben, dat den betrokken staten de weg tot het opnemen van nieuwe credieten voor langen tijd versperd zal blijven, wordt aan den anderen kant met evenveel nadruk gewezen op de gebiedende eisch, dat de crediteurstaten de betaling van de rente en aflossing in den vorm van goederen en diensten niet door steeds verder gaande verhoogingen der tariefmuren saboteeren. Vooral op dit laatste punt sluit de resolutie zich ten nauwste aan bij de belangwekkende rede, door een der leden van de Nederlandsche delegatie, *Mr. H. A. Hartogh*, op de vijfde plenaire zitting gehouden over: „de onderlinge afhankelijkheid van de handelspolitiek en de financieele problemen”, waarin vooral de nadruk werd gelegd op de omstandigheid, dat een onbelemmerd kapitaalsverkeer op korten en langen termijn de onmisbare voorwaarde is om tijdelijke verschillen in de betalingsbalansen te kunnen overbruggen en dat derhalve het herstel van het vertrouwen bij de beleggers en de afbraak van de tariefmuren elkaars noodzakelijk complement zijn.

Naast de reeds genoemde punten doet de resolutie bovendien een ernstig beroep op de crediteurstaten om in die gevallen, waarin door de catastrophale prijsdaling van de laatste jaren de reële last der schulden ten nadeele van de debiteuren onredelijk is verhoogd, een herziening van de nominale schuldbedragen in onderling overleg mogelijk te maken, waartoe eventueel speciale onpartijdige en onafhankelijke lichamen in het leven zouden moeten worden geroepen.

Van bijzonder belang is tenslotte het derde gedeelte van deze resolutie, waarin de Internationale Kamer haar ondubbelzinnige afkeuring uitsprekt,

eerstens over alle manipulaties van monetairen aard, die ten doel hebben de reële waarde der internationale schulden te beïnvloeden en ten tweede over „l'abandon des stipulations inscrites dans les accords sur les dettes dans l'intention expresse de protéger le créancier” — een zinsnede, waaruit ieder goed verstaander onmiddellijk het woord „goudclausule” zal weten te distilleeren! Na hetgeen hierover eerst in de Woensche, later ook in de Nederlandsche dagbladders reeds is gepubliceerd, behoeft schrijver dezes niet te vreezen, een geheim te verklappen door melding te maken van de omstandigheid, dat reeds in de eerste groepszitting van de sectie „Finances”, nog vóórdat de Engelsche ontwerp-resolutie was ingediend, onze landgenoot de Heer *Ch. E. H. Boissevain* voor hetzelfde beginsel een lans had gebroken en daarbij van verschillende zijden levendigen bijval had geoogst. Mede om deze reden bestaat er dus voor de Nederlandsche delegatie bijzondere grond tot voldoening wegens het opnemen van dit punt in de resolutie; het feit, dat dit tenslotte onder Engelsche vlag geschiedde, verleent hieraan onder de huidige omstandigheden uiteraard des te meer moreele waarde. Trouwens ook de korte maar onvoorwaardelijke instemming van den leider der Amerikaansche delegatie was in dit verband veelzeggend! Anderzijds gaven ook de gedelegeerden van de debiteurlanden, met een enkele uitzondering, door het ondersteunen van deze resolutie blijk van het juiste inzicht, dat het behoud van het vertrouwen der buitenlandsche beleggers in de eerste plaats voor henzelf van het grootste belang is.

De quaestie van de handhaving der goudclausule, hoe belangrijk ook, is intusschen slechts van secundaire beteekenis vergeleken bij het veel omvangrijker probleem van den terugkeer tot den gouden standaard en van de monetaire politiek in het algemeen. Omtrent deze laatste onderwerpen is, naast hetgeen hierover reeds in het meergenoemde rapport aan de Wereldconferentie is gezegd, door het Congres geen afzonderlijke resolutie meer aangenomen, doch des te meer is hierover in de plenaire en groepszittingen nog gesproken. Als verreweg de beste rede op dit punt moet, naast die van den heer *R. Masson* (Frankrijk), het krachtige pleidooi van *Prof. Gregory* voor een onverwijld herstel van den gouden standaard, speciaal in Engeland en de Ver. Staten, worden genoemd. Dit herstel is volgens spr., zuiver technisch beschouwd, te allen tijde mogelijk en wordt slechts tegengehouden door de vrees, dat bij het vaststellen van de nieuwe pariteiten het eene land wellicht een gering concurrentievoordeel op het andere zal behalen. Deze vrees, aldus besloot *Prof. Gregory* zijn krachtige en met overtuiging uitgesproken rede, is van denzelfden aard en even irrationeel als die, welke men somtijds op een eenzamen weg in het donker gevoelt, en de remedie hiertegen is even eenvoudig en even afdoende: „We go all together!”. Het langdurig applaus, dat op deze woorden volgde, bewees, dat de gouden standaard in de Internationale Kamer nog steeds tal van aanhangers telt, hoewel hierbij niet onvermeld mag blijven, dat *Prof. Gregory* bij dit onderwerp (anders dan bij de verdediging van de hierboven besproken resolutie) de reserve had moeten maken, slechts voor zichzelf en niet namens de geheele Britsche delegatie te spreken.

Naar vorm en inhoud was deze rede een van de interessantste momenten in het overigens wel wat overladen programma der vijf plenaire zittingen, waarvan velen het vooral als een bezwaar voelden, dat na de alle vooraf geprepareerde redevoeringen geen gelegenheid tot vragen of tot debat werd gegeven¹⁾, tengevolge waarvan op zichzelf belangrijke referaten — zooals bijv. dat van *Dr. O. D. Schäfer* (Duitschland) over het vraagstuk van de machinale

¹⁾ Een voorstel is thans aanhangig om de organisatie van de volgende congressen op dit punt te wijzigen.

tegenover de menselijke arbeidskracht¹⁾. — niet steeds voldoende tot hun recht kwamen. Neemt men daarbij bovendien de omstandigheid in aanmerking, dat iedere congresdeelnemer zich aan den uitgang van de zaal van den woordelijken tekst der redevoeringen in de drie talen kon voorzien om deze later op zijn gemak te herlezen, dan is het niet geheel onbegrijpelijk, dat het aantal der toehoorders, die tot het einde der zittingen op hun post bleven, wel eens wat te wenschen overliet. Ook van de lezers van dit tijdschrift kan nauwelijks verwacht worden, dat zij voor een gedetailleerd overzicht van al deze referaten (alles bijeen genomen ruim veertig in getal) belangstelling zullen hebben, zoodat ik, naast de reeds eerder genoemde, hier moge volstaan met de vermelding van het pleidooi van *Dr. R. Riedl* (Oostenrijk) voor een nauwere regionale aaneensluiting tusschen de Donaustaten²⁾; de uiteenzettingen over het verstoorde prijsevenwicht en de internationale schulden van *Dr. W. H. Coates* (Engeland) en *M. Manolesco* (Roemenië); de hernieuwde aanbeveling door *R. P. Duchemin* van het reeds geruimen tijd van Fransche zijde bepleite stelsel eener internationale kartelleering der verschillende productietakken; en tenslotte het beoog in zake de afschaffing der deviezencontrole door *G. Bianchini* (Italië).

Afzonderlijke vermelding verdient voorts nog de vierde zitting, welke, mede in verband met de plaats waar het congres werd gehouden, vrijwel geheel gewijd was aan de speciale problemen der Donaulanden en waar (overigens de eenige maal op het congres) ook de landbouwproblemen ter sprake kwamen, en tenslotte de serie van niet minder dan zeven voordrachten op de eerste zitting, gewijd aan de verschillende aspecten van het distributievraagstuk, als: grootbedrijf versus kleinbedrijf, wetenschappelijke distributie-organisatie, kosten der distributie in verhouding tot die der productie, en publiciteit. De groote belangstelling, op het congres aan deze groep van vraagstukken gewijd (naast deze plenaire zitting vonden ook nog twee groepszittingen over dezelfde en aanverwante onderwerpen plaats), hangt ten nauwste samen met de recente oprichting, onder de gemeenschappelijke auspiciën van de Internationale Kamer en het Institut international pour l'Organisation scientifique du Travail te Genève, van een nieuw zelfstandig Bureau, hetwelk tot taak zal hebben het wetenschappelijke en statistische onderzoek van het distributie-apparaat, zooals dit in Duitschland en de Vereenigde Staten reeds sinds een aantal jaren is ter hand genomen, internationaal te organiseren en uit te breiden.³⁾ — Naast de resolutie, waarin het programma voor deze onderzoekingen nader wordt uitgestippeld, nam het congres nog een tweede resolutie op dit gebied aan, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken, aan de ontwikkeling van meer rationeel distributiemethoden niet alleen internationaal, maar ook nationaal geen belemmeringen van overheidswege in den

¹⁾ Een tweede spreker over ditzelfde onderwerp was de voorzitter van de Weensche Kamer van Koophandel, de heer *E. Streeruwitz*, die, meer dan *Dr. Schäfer*, sympathie scheen te gevoelen voor het standpunt, dat thans in Amerika bekend staat als dat der „technocracy“.

²⁾ In verband met het in de eerste helft van dit artikel besprokene mag hier niet onvermeld blijven, dat deze zelfde *Dr. Riedl* de eerste is geweest, die reeds geruimen tijd geleden in de Internationale Kamer het pleit gevoerd heeft voor regionale uitzonderingen op het meestbegunstigingsbeginsel in den geest van het Ouchy-Verdrag; van Nederlandsch standpunt niet geheel onbedenklijk is echter, dat spr. thans enkele malen „Ouchy“ en „Ottawa“ in één adem noemde, daar immers de Ottawa-overeenkomen, veel meer dan die van Ouchy, ook een agressief karakter tegen derde staten vertoonen.

³⁾ Een Nederlandsche afdeling van dit bureau onder den naam: „Nederlandsche Studiecommissie voor Verkooporganisatie“ heeft onlangs, onder voorzitterschap van den Amsterdamschen hoogleeraar *Th. Limpert*, haar werkzaamheden aangevangen.

weg te leggen, welke uitspraak voornamelijk in verband met de recente actie tegen de groote warenhuizen in Duitschland van actueele beteekenis is.

Naast de reeds genoemde resoluties zijn nog tal van andere aangenomen (het totale aantal bedraagt 19), welke tezamen een duidelijk beeld geven van de veelzijdigheid van de bemoeiingen der Internationale Kamer. Zonder in details te treden vermeld ik hier slechts die over dubbele belasting, die over de rechtspositie van buitenlandsche vennootschappen, die over scheepvaart-, luchtvaart- en automobiëlverkeer, post en telegrafie (onder meer inhoudende een afkeuring van de voorgenomen afschaffing der tienlettercode per 1 Januari 1934), die over documentaire credieten (waarbij een nieuwe tekst van het ontwerp voor een uniform reglement op dit punt is vastgesteld) en die over arbitrage in handelsgeschillen, waarbij een aantal wijzigingen zijn aangebracht in het reglement van het aan de Internationale Kamer van Koophandel verbonden Hof van Arbitrage. Afzonderlijke vermelding verdient voorts nog de zeer uitvoerige resolutie over de bescherming van den industrieelen eigendom, waarbij de Kamer tot in bijzonderheden haar wenschen te kennen geeft in verband met de a.s. herziening van de internationale conventie op dit gebied. Van meer dan zuiver technische beteekenis is hierbij vooral het voorstel om te geraken tot een wettelijke bescherming van de prioriteit van nieuwsberichten, in dien zin, dat het ongeautoriseerd overnemen daarvan binnen een zekere periode na de eerste publicatie tot een daad van oneerlijke concurrentie wordt verklaard.

Voor het programma van werkzaamheden van de Kamer in de periode van twee jaar tot het volgende congres — waarvan de plaats van samenkomst nog niet is vastgesteld — zijn tenslotte nog van belang (1o) de resolutie omtrent „coordination des transports“, waarin de resultaten van het door de Kamer op dit punt reeds verrichte werk zijn samengevat, en waarin tevens de bijeenroeping van een internationale conferentie van alle geïnteresseerde partijen in het vooruitzicht wordt gesteld en (2o) die omtrent „la formation, répartition et destruction de l'épargne“, waarbij — voornamelijk op initiatief van den heer *A. Lambert-Ribot* (Frankrijk) — in principe besloten is tot het instellen van een internationale enquête in zake de recente kapitaalvorming en kapitaalvernietiging in de verschillende landen. (Hoe men zich dit laatste in bijzonderheden voorstelt, is overigens nog niet geheel duidelijk; persoonlijk wil het mij voorkomen, dat bij een scherpere formulering van de probleemstelling de theoretische en practische moeilijkheden, aan een dergelijk statistisch onderzoek verbonden, nagenoeg onoverkomelijk zullen blijken.)

Van de werkzaamheden van de Nederlandsche deelnemers aan het congres werd in het voorafgaande reeds meermalen gewag gemaakt. Volledigheidshalve dient intusschen nog te worden genoemd de inleiding op de groepszitting voor de handelspolitiek van *Ir. A. Plate* omtrent de quaestie van de merken van oorsprong (een der vele vormen van het z.g. indirecte protectionisme!) en die van *Dr. L. H. Slotemaker* op de groepszitting voor luchtverkeer, waarbij deze de plannen tot internationaliseering van de burgerlijke luchtvaart, wegens het daaraan verbonden gevaar voor politieke invloeden, met nadruk bestreed. In het algemeen kan men zeggen, dat op deze en de talrijke andere groepszittingen, vooral voor de insiders, het belangrijkste werk van het congres werd verricht — in deze zittingen vonden o.m. ook de eigenlijke discussies omtrent alle ontwerp-resoluties plaats — en het valt daarom te betreuren, dat door den velen tijd, aan de plenaire zittingen besteed, deze groepszittingen op een drietal namiddagen moesten worden tezamen gedrongen, waardoor het voor tal van congressisten onmogelijk was bij alle besprekingen, die hen interesseerden, aanwezig te zijn. Ook in dit opzicht zal wellicht door de hierboven reeds genoemde reorganisatie-

plannen op de volgende Congressen een verbetering bereikt kunnen worden.

Aan het slot van dit overzicht mag tenslotte een welgemeend woord van waardeering niet achterwege blijven voor de gastvrije ontvangst, welke zowel de Oostenrijksche autoriteiten als het Nationale Comité van de Internationale Kamer, ondanks de moeilijke tijdsomstandigheden, den congressisten hebben bereid, en voor de wijze, waarop zij hun in een kort tijdsbestek een beeld hebben weten te geven van de wel zeer talrijke aantrekkelijkheden, die de stad. Weenen en haar omgeving in cultureel, artistiek en toeristisch opzicht den vreemdeling biedt.

J. G. KOOPMANS.

DE EXPORT VAN TUINBOUWPRODUCTEN NAAR ENGELAND ONDER INVLOED DER ENGELSCHER TARIEVEN.

In het begin van het vorig jaar werden in Engeland invoerrechten uitgevaardigd op groenten, fruit en snijbloemen; de export van tuinbouwproducten heeft thans reeds anderhalf jaar onder de verzwaarde omstandigheden plaats gehad, zoodat er aanleiding bestaat de balans op te maken.

Een overzicht van de wording en den aard der tarieven moge hieraan vooraf gaan.

Tijdens de campagne voor de verkiezingen in 1931, die in Engeland de Nationale Regeering met een overweldigende meerderheid aan het bewind brachten, werden „tarieven” niet als leuze gevoerd. Nauwelijks echter was het Parlement gekozen of de tarieven werden ingevoerd. Voor tuinbouwproducten werd reeds in December 1931 een „Horticultural Products (Emergency Customs Duties) Act” in het leven geroepen, waarbij de Minister van Landbouw het recht verkreeg invoerrechten te heffen op tuinbouwproducten tot 100 pCt. van de waarde.

In de considerans van deze wet werd als doel genoemd: „to reduce importations of certain classes of fresh fruit, fresh vegetables and other horticultural products, the production of which in the United Kingdom can be increased or which are articles of luxury.”

Objectief beschouwd bestond er ongetwijfeld aanleiding den invoer te beperken, daar in de groote invoeren een der oorzaken te vinden is voor den druk op het pond sterling, die in September 1931 tot het verlaten van den gouden standaard had gevoerd. En dat bij deze beperking in de eerste plaats aan luxe invoer is gedacht, is volkomen begrijpelijk.

Bij de behandeling van het ontwerp werd hierop de nadruk gelegd. Officieel had deze wet *niet* de bedoeling bescherming aan den tuinbouw te verleen. Officieel ging dit ook moeilijk, daar MacDonald plechtig beloofd had: „not to tax the people's food”. Wel werd als argument aangevoerd, dat de primeurs de topprijzen behielden en daardoor in den normalen oogsttijd de goede prijzen reeds tot het verleden behoorden.

Al was er officieel geen sprake van protectie, in de practijk kwam de wet op een zeer sterke protectie van den Engelschen tuinbouw neer. Hiervoor zijn de volgende oorzaken aan te wijzen.

De invoerrechten, die op grond van bovengenoemde machtigingswet inderdaad werden geheven, zijn alle tot stand gekomen overeenkomstig de voorstellen van een „Import Duties Advisory Committee”, op welke commissie de producenten den grootsten invloed hadden.

In de tweede plaats is „luxe” een rekbaar begrip. De vraag is niet ongemotiveerd of groenten en fruit wel luxe zijn. Als deze vraag ontkennend beantwoord wordt, zijn alleen de primeurs luxe — en er is een nieuw criterium geschapen, dat al even moeilijk te hanteeren is: hoelang is een bepaald product als primeur te beschouwen? De werkelijk geheven rechten zouden de gedachte kunnen suggereeren, dat slechts heel weinig groenten „volksvoedsel” zijn!

Daar komt nog bij, dat men zich aan het hiervoor genoemde principe niet gehouden heeft. Een duidelijk voorbeeld geeft de verhooging van het invoerrecht op vruchtenpulp. De uitvoer van zacht fruit (aardbeien, frambozen, kruisbessen, roode, witte en zwarte bessen) heeft plaats in verschen of in geconserveerden toestand. Vruchtenpulp was oorspronkelijk belast met 10 pCt. van de waarde, aardbeien in het hoogseizoen eveneens. Toch werd in den loop van het jaar het invoerrecht op pulp gebracht op 25 pCt. van de waarde, teneinde dit recht meer „in overeenstemming te brengen met de voor het fruit in verschen toestand geldende invoerrechten.” Commentaar overbodig.

De wijzigingen, die in den loop van het vorig jaar en in dit jaar gebracht zijn in de tarieven voor aardbeien, druiven en aardappelen waren eveneens van zuiver protectionistischen aard. De oorspronkelijke idee: wering van den luxe-invoer, is geheel op den achtergrond gekomen en heeft plaats gemaakt voor een zoo stevig mogelijke bescherming van de eigen cultuur.

Dat deze laatste uitdrukking niet te sterk is, moge blijken uit een overzicht van de thans geldende tarieven voor enkele der belangrijkste producten.

De hoogte der tarieven.

	Tijdvak	Tarief
Tomaten:	Juni/Juli	2 d. per lb.
	Aug./Oct.	1 d. „ lb.
	Nov./Mei	10 % ad val
Komkommers:	Jan./Juli	12 sh. per cwt.
	Juli/Dec.	8 „ „ „
Sla:	Jan./Apr.	8 sh. „ „ cwt.
	Mei/Dec.	6 „ „ „
Peen:	Jan./Maart	10 % ad val
	April/Juni	1 d. per lb.
	Juli/Dec.	2 sh. 4. d. per cwt.
Druiven:	geheele jaar	3 d. per lb.
Perziken:	Apr. Oct.	1 sh. per lb.
Aardbeien:	geheele jaar	3 d. per lb.
Snijbloemen (als tulpen, narcissen, enz.)		9. d. per lb.

De groothandelsprijzen voor groenten en fruit fluctueeren heel sterk, vooral onder invloed van weersomstandigheden, zoodat het heel moeilijk, zoo niet ondoenlijk is een zuiver beeld te geven van de verhouding tusschen prijzen en invoerrechten.

Om den lezer toch eenig idee te geven van de hoogte der invoerrechten willen wij er op wijzen, dat de gemiddelde prijs van alle aardbeien uit het cultuurcentrum *Beverwijk* in het jaar 1932 nog geen 18 cent per KG. bedroeg. Het Engelsche invoerrecht bij een koers van f 8.40 van het £ is ongeveer 24 cent per KG., een bedrag, waartegen in ons land de cultuur van aardbeien den kweeker een mooie winst laat.

De teruggang van den export.

Het spreekt wel vanzelf, dat de export onder deze omstandigheden een zwaren knak heeft gekregen. De uitvoer van groenten en fruit bevond zich de laatste jaren in een steeds stijgende lijn, hoofdzakelijk een gevolg van het feit, dat ook in Engeland de consumptie van groenten en fruit steeds toenam.

Aan de hand van de uitvoercijfers, zooals deze gepubliceerd worden door het Centr. Bur. voor de Statistiek hebben wij de volgende overzichten samengesteld.

A. Groenten:

	Uitvoer in tons			Verminder. in % t. o. z. van 1931
	1930	1931	1932	
Tomaten.....	41.867	49.344	28.377	44
Komkommers en Augurken	4.067	3.764	1.914	49
Bloemkool	5.311	4.223	3.238	24
Sla	10.343	9.693	9.083	6
Peen	18.768	17.671	14.585	17
	80.356	84.695	57.197	
Andere Groenten	5.082	4.478	4.930	
Uien	78.719	77.173	62.057	
Totaal.....	164.157	166.346	124.184	

De eerst genoemde zes artikelen zijn aan een specifiek recht onderworpen, „andere groenten” en uien zijn belast met 10 pCt. ad valorem. Aangezien Engeland een der wereldmarkten is voor uien en dit product uit een groot aantal landen betreft, spelen naast de invoerrechten allerlei andere factoren een rol, en de vermindering van den uienexport in het jaar 1932 kan niet uitsluitend op rekening van de invoerrechten geschoven worden.

Overigens behoeven deze cijfers niet veel toelichting. De achteruitgang is inderdaad enorm. Merkwaardig is, dat bij „andere groenten” het invoerrecht van 10 pCt. van de waarde wel verschuivingen in de verschillende onderdeelen te zien geeft, maar dat toch het totale kwantum in vergelijking met het vorig jaar nog gestegen is.

Dat bij de andere artikelen het werkelijk de invoerrechten geweest zijn, die den teruggang bewerkten, moge blijken uit de volgende analyse van den export van *tomaten*, waarvoor in verschillende tijden van het jaar verschillende invoerrechten gelden:

Tijdvak	Uitvoer in tons		Tarief	Toe- en afneming
	1931	1932		
Mei.....	934	1.243	10 % v. d. waarde	+ 33 %
Juni/Juli	18.339	9.743	2 d. per lb.	— 49 %
Aug./Oct.	29.883	17.008	1 „ „ „	— 43 %
Nov./Dec.	190	383	10 % v. d. waarde	+ 100%

De export steeg derhalve nog in de periode van het lage invoerrecht van 10 pCt., en liep het scherpst achteruit in den tijd, dat het hoogste invoerrecht van kracht was. Het ligt echter voor de hand, dat er cultuurtechnische grenzen zijn aan het vervroegen en verlaten van de teelt van tomaten, zoodat er geen mogelijkheid is om een grooter deel van de producten in dien tijd ter markt te brengen.

B. Versch fruit:

	Uitvoer in tons		Toe- of afneming
	1930	1931	in % t. o. v. 1931
Druiven....	3.701	4.559	— 61
Aarbeien ..	1.759	1.820	— 31
Kruisbessen	1.094	640	— 26
Zwarte „	1.020	1.023	— 85
Roode en witte bessen	495	420	— 87
Ander fruit	2.054	6.036	— 30
Totaal.....	10.123	14.498	7.902

In de eerste plaats merken wij op, dat onder „ander fruit” zeer verschillende producten zijn saamgevoegd, als appels en peren, pruimen, kersen, meloenen en perziken. Bij appels en peren spelen oogstinvloeden en de vraag naar cider-fruit een belangrijke rol, zoodat deze cijfers zonder een diepgaande analyse niet voor vergelijking vatbaar zijn. Meloenen en perziken, die juist zeer zwaar belast zijn (perziken *f* 1.— per KG.!) worden in de Nederlandsche Statistiek niet afzonderlijk vermeld, zoodat de uitvoer dezer producten evenmin vergelijkbaar is.

De producten, waarvan de cijfers wél specifiek bekend zijn, verschaffen echter genoeg materiaal voor een conclusie, die ongetwijfeld ook voor de andere producten zal gelden.

Een analyse van den export van druiven en aardbeien (zooals voor tomaten bij groenten) laten wij volgen:

Export van Druiven:

Tijdvak	1931	1932	Tarief 1932	Toe- of afneming
	tons	tons		t. o. v. 1931
Juli/Aug. ..	786	456	2 d. per lb.	— 42 %
Sept./Dec.	3.773	1.313	3 „ „ „	— 65 %

De invloed van het 50 pCt. hogere tarief is hier evident.

Export van aardbeien:

Tijdvak	1931	1932	Tarief 1932	Toe- of afneming
	tons	tons		t. o. v. 1931
Mei.	65	1	2 sh. 6 d. per lb.	— 98 %
Juni ..	770	192	6 d. „ „ „	— 75 %
Juli ..	986	1.056	10 % ad val.	+ 7 %

Ook hier is de werking van het invoerrecht overduidelijk: de vroege kasaardbeienexport bleek niet op te kunnen tegen het recht van *f* 2.40 per KG., hetgeen eigenlijk geen verwondering kan baren. Dat ook bij *f* 0.48 per KG. export vrijwel onmogelijk is behoeft evenmin toelichting.

Door de weersomstandigheden viel de oogst in 1932 tamelijk laat, waardoor in Juli de export nog kon stijgen. Ten aanzien van den Juni-export valt nog op te merken, dat het invoerrecht van 6 d. tot 25 Juni geldig was, zoodat de gevolgtrekking voor de hand ligt, dat verreweg het grootste deel eerst na dien datum is geëxporteerd.

Tenslotte merken wij nog op, dat de invoerrechten op druiven en aardbeien gewijzigd zijn op 12 Aug. 1932: voortaan zullen beide producten gedurende het geheele jaar aan een invoerrecht van 3 d. per lb. onderworpen zijn.

Aan de hand van de ondervinding in 1932 lijkt het niet moeilijk te voorspellen wat 1933 dan te zien zal geven!

C. Vruchtenpulp:

Diverse soorten	Export in tons			Vermindering t. o. v.
	1930	1931	1932	1931
	14.074	24.611	19.507	21 %

Vergelijking van den export is niet zoo gemakkelijk. In de eerste plaats, omdat in 1931 door de dreigende tarieven alle voorraden werden opgeruimd, waardoor het cijfer voor 1931 iets geflatteerd is, terwijl in de tweede plaats in 1932 3.400 tons tegen het oorspronkelijk geldende tarief van 10 pCt., het restant tegen het gewijzigde tarief van 25 pCt. ad valorem werd ingevoerd. Relatief is deze export misschien nog niet zoo laag, een gevolg van het feit, dat de export van versch fruit zoo moeilijk was en men getracht heeft door het innemen van fruit, het in anderen vorm toch te exporteeren.

D. Snijbloemen:

Alle soorten	Export in tons		Vermindering
	1931	1932	t. o. v. 1931
	4.269	2.010	53 %

Jammer genoeg leenen ook deze cijfers zich niet tot een juiste vergelijking, daar alle snijbloemen in één groep vereenigd zijn. Aalsmeer heeft voor sommige zijner producten (als sering) nog een productie-monopolie in dien zin, dat nergens ter wereld zulke mooie bloemen gevonden worden. Al hebben de invoerrechten ook hier hun uitwerking niet gemist (vooral op de prijzen) de daling van den export heeft vooral betrekking op bolsnijbloemen, als tulpen en narcissen. Het invoerrecht op dezen „luxe-invoer” is afdoende gebleken!

De invloed op de prijzen.

De invloed, die de Engelsche invoerrechten op de prijzen in ons land hebben geoeffend, is heel moeilijk in cijfers uit te drukken¹⁾. De groothandelsprijzen worden niet uitsluitend door de vraag voor export naar Engeland bepaald, de binnenlandsche vraag en de mogelijkheid van afzet in andere landen doen eveneens hun invloed gelden op de prijsvorming. Daar komt nog bij, dat, afgezien van de exportmoeilijkheden, de prijzen voor groenten en fruit vermoedelijk zich niet hadden kunnen onttrekken aan de deflatie, zoodat zelfs al waren nauwkeurige prijsvergelijkingen mogelijk, laatstgenoemde factor toch altijd het resultaat moet vertroebelen.

Aan de hand van de uitvoercijfers is echter wel een conclusie te trekken omtrent de prijzen in Engeland.

De belangrijkste uitvoerartikelen in de groep „versche groenten” zijn ongetwijfeld tomaten en sla.

¹⁾ Op een bepaald oogenblik is die invloed soms wel meetbaar. Zoo viel dit jaar de prijs van tomaten op 1 Juni, den dag waarop het Engelsche invoerrecht op 2 d. per lb. gebracht werd, met 8 ct. per KG. Eenige dagen later trad een licht herstel in.

Volgens de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek hadden deze producten bij uitvoer een waarde per 1000 KG.:

	1931	1932
tomaten	f 191.—	f 148.—
sla	„ 240.—	„ 194.—

Wanneer men afziet van vracht, lossingskosten etc. die in 1932 iets lager waren dan in 1931, wordt het verschil in de groothandelsprijzen in Engeland bepaald door de invoerrechten. Deze hebben bedragen voor sla f 67.— per ton en voor tomaten (gemiddeld) f 110.— per ton. Hieruit volgt dat de berekende invoerwaarde in 1932 voor sla en tomaten resp. f 21.— en f 67.— hooger geweest moet zijn dan in 1931. Houdt men verder rekening met de depreciatie van het pond sterling, dan is het duidelijk, dat voor deze producten in Engeland relatief zeer hoge prijzen gegolden moeten hebben, daar anders export heelmaal onmogelijk geweest zou zijn.

Eenige conclusies.

Deze hoge prijzen voor groenten en fruit hebben de consumptie doen inkrimpen. In September van het vorig jaar werd hierover in de Engelsche pers een discussie gevoerd en de bewering van een der scribenten: „tomatoes as a poor man's dish have disappeared” lijkt ons niet overdreven.

De bedoeling van de invoerrechten was niet de consumptie te doen terugloopen, maar de Engelsche tuinbouw gelegenheid te geven zich te ontplooien. In hoeverre hij daarin zal slagen is moeilijk te voorzien. Indien een bescherming, zooals thans bestaat, inderdaad *noodig* is, als m.a.w. de Engelsche kweker geen kans ziet de producten te telen dan tegen de kunstmatig opgevoerde prijzen, dan is succes vrijwel uitgesloten. Want de hoge prijzen remmen de consumptie dermate, dat een betrekkelijk geringe vergroting van het aanbod onherroepelijk prijsdaling teweeg moet brengen.

Dit gevaar ligt voor de deur als de productie in eigen land reeds het grootste deel van de behoefte dekt. Zoo werd bv. in 1932 (als men de productiecijfers tenminste vertrouwen kan) in Engeland reeds 85 pCt. van het verbruik aan aardbeien geteeld. Een betrekkelijk kleine uitbreiding van de cultuur is dan voldoende om de werking der invoerrechten illusoir te maken.

Vooralsnog is dit punt niet bereikt en het ziet er naar uit, dat de export de gevolgen der tariefpolitiek eerst dit jaar in volle zwaarte zal ondervinden, zoolvel door de zich uitbreidende cultuur in Engeland, als door de verhooging die sommige tarieven hebben ondergaan.

Voor al de tuinbouw in ons land zal dan een moeilijken tijd moeten doormaken. De productie van die artikelen, die tot nu toe voornamelijk of voor een groot deel voor de Engelsche markt geschiedde (als tomaten, sla, aardbeien) zal noodgedwongen ingekrompen moeten worden, want deze teelten zullen, als de voortekenen niet bedriegen, ook dit jaar zware verliezen opleveren.

Zooals uit deze beschouwing blijkt, hebben de Engelsche tarieven een geweldigen terugslag gehad op den export en daardoor op de cultuur van groenten en fruit; een terugslag die zich dit jaar vermoedelijk nog scherper zal doen gevoelen en die, als in Londen geen herstel tot vrijer ruilverkeer bereikt wordt, wijzigingen in de economische structuur van ons land ten gevolge zal moeten hebben. met alle ellende, die daarmee gepaard gaat.

G. R.

DE 156ste JAARLIJSCHE VERGADERING VAN DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VOOR NIJVERHEID EN HANDEL.

De Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel weet op haar jaarlijksche vergaderingen het nuttige en het aangename op een juiste wijze te vereenigen. Dat is ook weer gebleken op de jongste algemeene ledenvergadering, welke van 22-24 Juni te Rotterdam is gehouden en waarbij, naast de zingen, voor voldoende afwisseling werd gezorgd.

In de verschillende referaten zijn talrijke actueele onderwerpen aangevoerd, die een nadere bespreking ten volle verdienen. De openingsrede van den voorzitter, Mr. H. C. Guépin, was geheel gewijd aan een van de ernstigste gevolgen van de crisis, de werkloosheid, en met name die van de jeugd. De werkloosheid van de jeugd is voor de gemeenschap op den duur misschien nog gevaarlijker dan die van de oudere arbeiders, hoewel deze veel grootere lasten hebben. De voorzitter beval daarom een verschuivingsysteem aan, volgens hetwelk de oudste arbeiders plaats zouden moeten maken voor jeugdige werklozen. Hierdoor zou een bepaald bedrag aan steun kunnen vrijkomen, dat ter beschikking van de ontslagen arbeiders zou kunnen worden gesteld en dat op deze wijze hun verhoogde lasten, tengevolge van verminderde inkomsten, zou kunnen verlichten. Dit denkbeeld is zonder twijfel een nadere bestudeering ten volle waard. Een eerste schrede op dezen weg zou kunnen worden gezet door het instellen van een onderzoek naar de leeftijd van de werklozen, een onderzoek, dat waarschijnlijk niet al teveel behoeft te kosten.

Het referaat van Prof. Dr. H. Frijda over de veranderingen in de structuur van de volkshuishouding leverde voor degenen, die eenigen tijd geleden van zijn praeadvies voor en de besprekingen op de vergadering van de Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek hebben kennis genomen, niet veel nieuws op¹⁾. Prof. Frijda staat op het standpunt, dat de veranderingen in de structuur van de volkshuishoudingen teweeggebracht zijn door de prijspolitiek van de ondernemerscombinaties, handelspolitiek van de regeringen en de loonpolitiek van de vakvereenigingen. (De loonverstarring wortelt volgens hem in het antagonisme van de maatschappij.) Deze veranderingen belemmeren de vlotte aanpassing van de prijsverhoudingen en van vraag en aanbod, zooals die door de theorie wordt veronderstelt. Om nu de gewenschte vlotte aanpassing te bevorderen, moeten er gemeenschapsorganen ontstaan uit de samenwerking tusschen particulieren en de Overheid. Indien wij zijn betoog goed begrepen hebben, zouden deze organen alleen in werking behoeven te treden in tijden, dat het prijsmechanisme onvoldoende functioneert. Want Prof. Frijda erkende uitdrukkelijk, dat er tijden kunnen aanbreken, dat een *ongehinderde* krachtontplooiing de beste resultaten waarborgt.

Het was verder een goede gedachte van het Bestuur om op deze vergadering twee onderwerpen te laten behandelen, die thans zoo nauw met elkander samenhangen, t.w. de handelspolitiek en het monetaire vraagstuk. Ir A. Plate, die over enkele problemen van handelspolitiek sprak, liet duidelijk de moeilijkheden van protectionistische afweermaatregelen naar voren komen. Zoo bijv. bij de invoering van de Deviezen-clearingwet voor Duitschland. Hoewel hiervoor iets te voelen is, vergeet men, dat bij toepassing technische bezwaren rijzen. Invoer van Duitsche goederen zou via derde landen mogelijk zijn. Om dit te verhinderen zou invoering van een certificaat van oorsprong noodig zijn, maar dit zou dan ook tot alle andere landen moeten worden uitgestrekt. De heer Plate verwacht daaromtrent meer van een samenwerking met andere landen, om gemeenschappelijk tegen Duitschland op te treden.

¹⁾ Zie Econ.-Stat. Berichten van 28 Oct. en 4 Nov. 1931, blz. 950 en 962.

Ook wij zijn van meening, dat in die richting allereerst het uiterste beproefd moet worden. Immers, men vergeet zoo vaak, dat een deel van den invoer in ons land en speciaal uit Duitschland tot dusverre de betaling van de rente van Deutsche vorderingen vertegenwoordigde. Indien bijv. de Stillhalte-overeenkomst niet tot stand was gekomen, zou o.i. de invoer in Nederland, voornamelijk uit Duitschland, maar ook uit andere landen (tengevolge van den z.g. „driehoeks”handel) grooter zijn geweest dan thans. Een Duitsch transfermoratorium beteekent niet alleen een verminderden drang van Duitschland tot het kweken van een uitvoersaldo, dus, alle andere omstandigheden gelijk blijvende, verminderden uitvoer uit Duitschland, maar beteekent tevens een verminderden invoer van goederen in Nederland wegens de afgenomen koopkracht uit hoofde van de niet in Nederland te besteden rente-opbrengst van Deutsche vorderingen. Hiermede willen wij niet zeggen, dat dit a.s. moratorium geen nadeel voor ons land is, maar het is zeer de vraag, of dit nadeel per saldo te verkleinen is door de toepassing van de deviezen-clearingwet tegen Duitschland met alle daaraan verbonden gevolgen.

Een ander belangrijk handelspolitiek vraagstuk, dat op deze vergadering is behandeld, is, dat van de regeling van den goederenhandel van land tot land. Zooals men weet, ijvert de Kamer van Koophandel in Parijs voor dit denkbeeld en haar voorzitter, de heer Asscher, heeft op deze vergadering hiervoor een warm pleidooi gehouden. Dit vraagstuk is inzooverre in een nieuw stadium gekomen, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken op 21 Juni j.l. een circulaire aan de gemeentebesturen heeft gericht, waarin er op gewezen wordt, dat het stellen van voorwaarden bij het plaatsen van een order, met het doel om een gelijk quantum Nederlandsche goederen naar het betreffende land te exporteeren, schadelijk is voor die landen, waarmede Nederland in alle opzichten normale betrekkingen onderhoudt. De heer Plate heeft, wat dit punt betreft, er terecht op gewezen, dat men bij strenge toepassing van dit stelsel den invoer zou moeten gaan beperken van de meest noodzakelijke levensbehoeften, (bijv. graan uit Argentinië).

Over het monetaire vraagstuk heeft Mr. J. W. Beyen een lezing gehouden, die vooral daarom zoo interessant was, omdat hij daarin enkele praktische problemen van de Wereldconferentie besprak, waarvan hij, zooals bekend, de eerste zittingen heeft bijgewoond. De heer Beyen meent, dat, indien de Londensche Conferentie, alleen tot een uitspraak zal komen inzake de tariefmuren, het herstel van de monetaire stabiliteit alleen reeds zeer veel goeds kan doen. Duitschland en de Ver. Staten zijn de groote struikelblokken voor een herstel van het wereldverkeer, daar beide landen met een intern liquiditeitsprobleem te kampen hebben, dat de heer Beyen, voor Duitschland van nog grooter belang acht dan het vraagstuk van de buitenlandsche schulden. De Ver. Staten hebben dit interne liquiditeitsprobleem voor een deel opgelost langs den weg van interne inflatie. Intusschen is de positie van dit land nog zeer labiel. Dit is dan ook een van de redenen, waarom de Ver. Staten geweigerd hebben een vaste verhouding tusschen Dollar en Pond tot stand te brengen. De prijsstijging in de Ver. Staten moet in de allereerste plaats dienen voor oplossing van het interne liquiditeitsprobleem. Intusschen is deze prijsstijging grooter dan de waardedaling van den Dollar. Hierin komt ook het verschil met den toestand in Engeland tot uiting, waar de daling van het Pond in de eerste plaats een exportpremie beteekent. In dit verband wees Mr. Beyen er o.a. op, dat een loslaten van den gouden standaard door de huidige goudlanden, wat dit punt betreft, geen voordeel zou kunnen opleveren, daar Engeland de 30 pCt. exportpremie onder alle omstandigheden wil handhaven. Verder wees de heer Beyen er nog op, dat de technische positie van den Gulden

de sterkste is van alle goudvaluta's.

Tot slot volstaan wij met de vermelding van een rede van Prof. Mr. A. C. Josephus Jitta over de taak van den Rijksbemiddelaar en een van Jhr. Mr. P. A. van Holte tot Echten over de financiering van de Invaliditeits- en Ouderdomsverzekering. Prof. Josephus Jitta toonde aan de hand van voorbeelden uit de practijk aan, dat het bemiddelen in loongeschillen niet altijd van economischen of socialen, maar ook van psychologischen aard was. De heer van Holte tot Echten besprak de drie vormen van financiering t.w. het stelsel van fondsvorming, van rentedekking en van omslag, waarbij hij aan het rentedekkingstelsel als zijnde den gulden middenweg den voorkeur gaf. Dit stelsel ondervangt voor een deel een van de groote bezwaren tegen de fondsvorming, n.l. dat de Overheid door de beschikking over groote kapitalen op een te grooten voet zou gaan leven. Dit vraagstuk zal dezen winter speciaal door de Departementen van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel in studie worden genomen.

V. D. V.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE WERELDCONFERENTIE AAN HET WERK.

De Heer Gilbert C. Layton te Londen schrijft ons ¹⁾:

Het leek, alsof de Economische en Monetaire Wereldconferentie de afgelopen week den pas markeerde. De Conferentie beëindigde haar eerste plenaire zitting met onverwachte en alleszins prijzenswaardige snelheid en verdween toen in een doolhof van Commissies, Comité's en sub-Comité's. Deze phase van betrekkelijke rust vormt evenwel een inleiding voor de besprekingen, waarmede men tot overeenstemming moet komen. Op het oogenblik ontbreekt het der Conferentie duidelijk aan leiding, maar de pessimisten, die onmiddellijk, nadat te Lausanne tot deze bijeenkomst was besloten, haar nuttigheid ernstig begonnen af te keuren, die vroolijk grinnikten, toen de Conferentie werd uitgesteld en die zich deze week zelfs overtroffen, toen de houding van Amerika ten aanzien van de stabilisatie en de tweedracht in de Amerikaansche delegatie haar mislukking scheen aan te duiden, hebben zich overdreven aangesteld.

De Conferentie heeft niet alleen zeer belangrijke, doch ook zeer lastige vraagstukken op te lossen, en er zou weinig kans op succes bestaan, indien „bull at a gate” methodes werden toegepast. Erkend dient echter te worden, dat de aankomst van Prof. Moley, het hoofd van Roosevelt's „Brain Trust”, de Conferentie de volgende week in een zeer netelige positie zal brengen. Ondanks de gebeurtenissen in de afgelopen week zijn de vooruitzichten tenminste hoopvoller dan twee weken geleden.

De mislukking van de besprekingen over de driehoekstabilisatie was de voornaamste reden tot pessimisme. In werkelijkheid is echter de grootste teleurstelling tot dusverre, dat noch Groot-Britannië, noch de Ver. Staten een vastomlijnd programma hebben voorbereid, waarop de besprekingen voor een internationaal economisch herstel konden worden gebaseerd. De Ver. Staten hebben er zich zelfs nog niet op voorbereid, of zij internationaal of geïsoleerd wenschen te zijn, en dit is schijnbaar ook de grootste moeilijkheid, waaronder de Engelsche gedelegeerden werken.

De Heer Chamberlain heeft weliswaar het Monetaire Sub-Comité van een dood door uitputting gered door het weder voorleggen van zijn Ottawa-stelling, dat herstel door reflatie moet komen, en reflatie door goedkoop geld, terwijl hij er zich schijnbaar niet van bewust is, dat de Engelsche schatkistbiljetten beneden een ½ pCt. disconto worden verkocht en dat de

¹⁾ Het artikel over de Wereldconferentie in het nummer van 21 Juni j.l. is eveneens geschreven door den heer Layton. (Red.)

moeilijkheden, waaraan de banken in de groote geldcentra het hoofd moeten bieden, het uitzetten van de overtollige gelden betreffen. Zijn collega's van de Economische Commissie evenwel zijn het er nog niet over eens, of de Engelsche belangen het best gediend worden door een zuiver geïsoleerde politiek, door uitbreiding van den handel in bepaalde richtingen door middel van bilaterale overeenkomsten, of door pogingen tot verkrijging van een *algemeene* verlaging van invoerrechten en een *algemeen* herstel van den internationalen handel.

Eén groot verschil vormt de ondertoon bij de besprekingen, zoowel op handelspolitiek als op monetair gebied, en wel, of het herstelprogramma gebaseerd moet worden op den bestaanden toestand door een gemeenschappelijk aanvatten van al onze vraagstukken vanuit deze positie, of dat de huidige toestand zelf anomaliteiten en ongelijkmatigheden bevat die gecorrigeerd moeten worden, alvorens men mag verwachten, dat de volkeren hand in hand zullen gaan.

De Amerikanen wenschen, zooals vanzelf spreekt, vrijheid om den dollar te manipuleeren, voordat de Conferentie over stabilisatie spreekt, maar zij wenschen de bestaande tarieven als basis voor gemeenschappelijke bilaterale of multi-laterale verlagingen. Frankrijk, dat kortgeleden nieuwe invoerbepalingen heeft opgelegd, teneinde het hoofd aan den dalenden dollar te bieden, zou bereid zijn in de handelspolitiek den status quo te aanvaarden, indien het bevredigd wordt ten aanzien van de vooruitzichten van stabiele valuta's. Groot-Brittannië wenscht tenminste tijdelijke valuta-stabilisatie, hoewel het gelooft, dat de huidige wisselkoersen niet gehandhaafd zullen kunnen worden bij den druk op het Pond in den herfst, maar overweegt, dat de verlaging van buitensporig hooge invoerrechten aan de wederkerige verlagingen behoort vooraf te gaan.

In de Monetaire Commissie, door omstandigheden verschoond van de bespreking van onmiddellijk in te voeren maatregelen, hebben de debatten over den gouden standaard, credietpolitiek e.d., een vrij academisch smaakje. Dit smaakje werd versterkt door Prof. Cassel gedurende zijn verdediging van de stabiliteit van papiervaluta's en de veroordeeling van de verderfelijke waardeering van den gouden standaard sedert 1931. Iedereen erkent, dat goud behoefte heeft aan „managing” — zooals het altijd was, alhoewel met zeer gering succes gedurende de laatste jaren — maar de ervaring met het Pond en den Dollar zonder goudbasis, heeft een ieder, behalve de beroepseconomisten, doen gevoelen, dat men er beter aan toe zal zijn met een „managed currency”, gebaseerd op goud dan met een „managed currency”, gebaseerd op theoretische opvattingen.

De Commissie is het met Groot-Brittannië eens, dat goedkoop geld volstrekt noodzakelijk is, maar men twijfelt zoowel aan de doeltreffendheid van crediet-expansie, als aan de wenschelijkheid om er den nadruk op te leggen. De Heer Bonnet (Frankrijk) is ook van meening, dat goedkoop geld noodzakelijk is, maar stabiel geld eveneens. Zwitserland beweerde, dat credietexpansie op het herstel moet volgen, maar het niet moet teweegbrengen en Italië, zoowel als Japan wezen op de gevaren van inflatie en speculatieve „booms”. Inderdaad, zooals deze afgevaardigden het hebben uitgedrukt, is geld goedkoop; het oppotten en de belemmeringen, in den weg gelegd aan de vrije uitwisseling van kapitalen, zijn de hinderpalen, die het goedkope geld verhinderen zijn theoretisch nuttige functie uit te oefenen. En deze hinderpalen zullen niet verdwijnen, voordat het vertrouwen hersteld is door een algemeen gevoel van politieke en economische veiligheid; zooals de Voorbereidende Commissie van Deskundigen het uitdrukte, door economische ontwapening. Maar economische zekerheid — het is de Amerikanen duidelijk gemaakt — is niet mogelijk, tenzij de valuta's worden gestabiliseerd op een gemeenschappelijke internationalen standaard.

De lucht was tot op zekere hoogte opgeklaard door de bruske mededeeling van de Amerikanen, dat zij de valuta-stabilisatie als „ontijdig” beschouwen. In elk geval was het duidelijk, dat in de eerste plaats aandacht moet worden geschonken aan de Economische Commissie en verder, dat Engeland thans de leiding moet nemen. Tot Donderdag jl. was de Britsche delegatie onwillig vooraanstaande plaatsen in de Commissies en Comité's in te nemen, daar hun Premier voorzitter van de Conferentie was. Aan deze bescheidenheid kwam een einde door de benoeming van den Heer Runciman tot rapporteur van de Economische Commissie, wier werkzaamheden zich tot dusverre uitstrekken tot de handelspolitiek en de coördinatie van handel en productie.

Het onbepaalde uitstel van de valuta-stabilisatie heeft aan het licht gebracht, dat men niet meer dan vrome resoluties mag verwachten ten aanzien van de verlaging der invoerrechten — of, mogelijk, maar onwaarschijnlijk, overeenkomsten voor verlaging van invoerrechten met het ruime achterdeurtje in den vorm van de bepaling, dat deze overeenkomsten onderworpen zijn aan „adjustments” teneinde de valuta-depreciatie te compenseeren.

De handelspolitieke besprekingen hebben derhalve vol verwachting beslag gelegd op de Engelsche en Fransche veroordeeling van de „oorlogvoerende” contingentteeringen. Het is mogelijk, dat de taak van den heer Runciman zal blijken te bestaan uit het overtuigen van andere volken, dat het Engelsche stelsel van contingentteeringen — gentlemen-overeenkomsten, bedoeld als wederkerige meestbegunstiging van alle betrokkenen — voor ruimere toepassing vatbaar is, en dat contingentteeringen volgens overeenkomst beter zijn dan door enkele staten opgelegde contingenten, wanneer invoerrechten of andere beperkende bepalingen onvoldoende bleken te zijn voor de bescherming van de binnenlandsche markten.

Het Comité voor de Productie en de Marktregeling geniet de eer, dat het de eerste afdeling van de Conferentie is, die een sub-comité voor onderzoek heeft ingesteld. Onder voorzitterschap van Sir Philip Cunliffe Lister, die praktische ervaring heeft opgedaan bij de tin-restrictie, zal dit comité een betrekkelijk gemakkelijke taak hebben bij het opstellen van de beginselen voor overeenkomsten van producenten. Het zal evenwel niet zoo gemakkelijk zijn om bevredigende beginselen voor de individuele artikelen vast te leggen. Als voorbeeld hiervan kan de Tarweconferentie dienen. Daar de Ver. Staten den stok achter de deur hebben door te dreigen met hun overtollige voorraden op de wereldmarkt te dumpen, indien Argentinië en Australië geen restrictie van de te bebouwen oppervlakte aannemen, worden de vooruitzichten voor een restrictie-overeenkomst gunstig beoordeeld. De industriële producten zullen meer moeilijkheden opleveren dan de landbouwproducten.

De ontwikkeling gedurende de volgende week zal een beslissenden invloed uitoefenen op den toekomstigen loop van de Conferentie. Amerika moet zich op de een of andere wijze met de leiding belasten. Indien na het persoonlijk verschijnen van Prof. Moley op het oorlogsterrein, de regeering der Ver. Staten voortgaat met hetgeen haar huidige meening schijnt te zijn, dat een monetaire wapenstilstand te onaangenaam zou zijn voor de speculanten, die bloed hebben geroken, dan wacht de Wereldconferentie eenige moeilijke vergaderingen. Maar men neemt aan, dat President Roosevelt accoord zal gaan met het vaststellen van een punt, waaronder de Dollar niet zal kunnen dalen. Het is een publiek geheim, dat hij van plan is de goudwaarde van den Dollar met 30 pCt. te verlagen, terwijl de huidige daling slechts ongeveer 20 pCt. bedraagt.

Het kan voor de overige delegaties onwaardig zijn om rustig af te wachten, totdat de Amerikaanse President een beslissing zal hebben genomen, maar men kan niet zeggen, dat de tijd verknoeid zou zijn.

Onstabiele wisselkoersen zouden de beteekenis van eenig invoerrecht of eenige schuldregeling of van andere verdragen van nul en geener waarde maken, maar er bestaat geen enkele reden om aan te nemen, dat overeenstemming in principe omtrent dergelijke verdragen in anticipatie op de stabilisatie niet zou kunnen worden verkregen. Een overeenstemming in principe omtrent wereldvraagstukken is niet slechts het meeste, waarop men in de tweede phase der Conferentie kan rekenen, doch zou zelfs de verwachtingen overtreffen.

DE STRUCTUURWIJZIGINGEN IN DE DUITSCHE ELECTROTECHNISCHE INDUSTRIE.

De Heer A. Friedrich te Berlijn schrijft ons:

De gevolgen van de crisis hebben ten aanzien van de electrotechnische industrie in Duitschland tot een versnelde fusiebeweging, die reeds sedert jaren bestond geleid. Een zeker einde van de concentratiebeweging, welke tot dusverre plaats had, vormt het feit, dat de Bergmann Elektrizitätswerke, die jarenlang op het gebied van de sterkstroomtechniek de derde plaats innamen, thans voor goed uit de reeks veelzijdig ontwikkelde electrotechnische ondernemingen zijn uitgetreden. Deze maatschappij zal zich ook in de toekomst op de vervaardiging van kabels, kabelonderdeelen, isoleergeleidingen, Bergmann-buizen en dergelijke artikelen toeleggen, terwijl vroeger op groote schaal sterkstroom technische machines van elke soort, turbines, motoren, transformatoren, elektrische locomotieven, electriciteitstellers, meetinstrumenten en andere producten van deze soort door haar werden gefabriceerd. Nadat de Pöge-Elektrizitätswerke twee jaar geleden met de Sachsenwerk Licht und Kraft A.G., de grootste onderneming op electrotechnisch gebied van Saksen, werden samengesmolten en laatstgenoemde maatschappij onder de belangensfeer van het A.E.G. concern kwam, zijn er van de groote concerns op sterkstroomtechnisch gebied nog slechts drie zelfstandige groepen overgebleven: de Siemens-Schuckert-Werke, de A.E.G.-groep en Brown, Boveri & Cie. A.G. te Mannheim.

De belangrijkste concentratieverschijnselen, die zich de laatste jaren op zwakstroomtechnisch gebied voordeden, waren in de eerste plaats de vorming van een blok, dat onder leiding van het ITT-concern (en wel van de International Standard Electric Corp.) staat, en waarbij de A.E.G. (met inbreng van de firma Mix & Genest) betrokken is, voorts de samenvoeging van den verkoop van radiotoestellen, die door de Siemens & Halske A.G., de A.E.G. en de Telefunken G.m.b.H. (gemeenschappelijk gecontroleerd door Siemens en A.E.G.) worden vervaardigd; de verkoop heeft thans in hoofdzaak door de Telefunken G.m.b.H. plaats. Voorts had eenige maanden geleden een belangrijke transactie plaats bij het Siemens-concern: de aaneensluiting van de firma's Rheiniger, Gebbert & Schall A.G., de Siemens-Reiniger Veifa en de Phönix-Röntgenröhren A.G. tot een groote electrotechnische onderneming voor medische apparaten, welke den naam draagt van Siemens-Reiniger Werke A.G.

Eenigen tijd geleden vond op het gebied van de radiotoestellenindustrie nauwere samenwerking zoowel ten aanzien van de fabricatie als van den handel plaats.

Algemeene toestand van de Duitse electrotechnische industrie.

Evenals in andere landen zijn ook in Duitschland de gevolgen van de crisis op de bedrijvigheid in de sterkstroomtechnische industrie, inzonderheid ten aanzien van de fabricatie van productiemiddelen, buitengewoon ingrijpend. Uit het volgende overzicht blijkt, dat de omzetten bij de voornaamste sterkstroomtechnische maatschappijen van Duitschland in

1932 (resp. 1931/'32) ongeveer 60 pCt. lager waren dan de in 1929 verkregen cijfers.

Omzetten van de groote sterkstroomtechnische ondernemingen in millioenen RM.

Jaar	Siemens-Schuckert ¹⁾	A.E.G. ¹⁾	Bergmann	Brown, Boveri & Cie.
Jaar vóór den oorlog	303	377	64	—
1926.....	426	345	74	60
1927.....	432	420	105	68
1928.....	491	510	115	80
1929.....	522	580	116	90
1930.....	500	520	75	72
1931.....	346	370	48	56
1932.....	224	220	—	—

¹⁾ Boekjaar 1925/'26 enz., telkens einde September eindigende.

Kenschetsend voor de huidige bedrijvigheid is de kortgeleden door het A.E.G.-bestuur gedane mededeeling, dat op grond van de voorhanden opdrachten, die overigens sedert eenige maanden eenigszins konden worden gestabiliseerd, deze maatschappij met een jaarlijkschen omzet van ongeveer 150 millioen R.M. kan rekenen. Een dergelijke omzet zou 26 pCt. van den in 1928/'29 bereikten grootsten omzet uitmaken.

Op zwakstroomtechnisch gebied kon de bedrijvigheid, zooals de ontwikkeling van de Siemens- und Halske A.G. aantoonde, beter worden gehandhaafd. Inzonderheid is de radio-industrie sedert eenigen tijd vrij goed van werk voorzien; hier is in verband met de sterke toeneming van het aantal luisteraars en met het in werking treden van nieuwe groote zenders de bedrijvigheid thans veel groter dan een jaar geleden.

Over het algemeen kan men constateeren, dat de buitenlandse afzet van de Duitse electrotechnische industrie zich langen tijd vrijwel iets beter heeft ontwikkeld dan de binnenlandsche afzet; deze ontwikkeling komt in de stijging van het aandeel van het buitenland in de omzetten van de groote electrotechnische concerns tot uitdrukking. Eerst in den laatsten tijd openbaart zich een verschuiving ten gunste van het binnenland. Over de ontwikkeling van den internationalen electrotechnischen uitvoer in de laatste vier jaren geeft de volgende tabel uitsluitel.

Uitvoer van electrotechnische artikelen in millioenen RM.

Land	1929	1930	1931	1932
Duitschland....	638,6	629,5	538,2	353,5
Frankrijk.....	76,7	85,8	73,9	45,0
Groot-Brittannië	402,1	375,7	226,8	142,1
Nederland.....	211,4	178,7	121,3	88,2
Oostenrijk.....	51,3	50,8	38,7	18,4
Zweden.....	71,3	78,4	57,2	25,6
Zwitserland....	69,9	74,9	56,6	27,1
Ver. Staten....	607,4	534,6	381,2	195,3

Groote liquiditeit van het Siemens-concern.

De voornaamste resultaten van de zakelijke en financiële ontwikkeling van het Siemens-concern gedurende de laatste drie jaren kan men aldus samenvatten, dat, ondanks de crisis, ondanks de vermindering van den omzet met 50 pCt. en de daling van het aantal arbeiders met 43 pCt., het totaal bedrag der reserves einde September 1932 grooter was dan het aandeelenkapitaal en dat het bedrag aan liquide middelen van de beide topondernemingen een stand van niet minder dan R.M. 85 mill. heeft bereikt. De Siemens & Halske A.G., verreweg het grootste concern op zwakstroomtechnisch gebied, dat zooals bekend, te gelijkertijd de controle uitoefent over de Siemens-Schuckert-Werke, heeft door de verlaging van het dividend van 9 tot 7 pCt. haar aandeelhouders in zooverre aangenaam verrast, als tevoren op de beurs slechts met een dividend van 4—6 pCt. werd gerekend. Bij deze onderneming daalde de omzetwaarde in de laatste twee jaren van R.M. 285 tot 186 mill. tegen een hoogtepunt van R.M. 300 mill. in de jaren 1928/'29 en 1929/'30. De netto-winst is van R.M. 16,40 tot 11,07 mill. in de beide voorafgaande jaren en tot R.M. 9,90 mill. in 1931/'32 ge-

daald. De Siemens-Schuckert-Werke hebben weliswaar in het laatste boekjaar een exploitatieverlies geleden, doch de stille reserves waren zoo groot, dat het niet noodig was op de balans een verlies te vermelden.

De buitengewone liquiditeit der balansen van de beide Siemens-concerns, moet in de eerste plaats daaraan worden toegeschreven, dat omvangrijke stille reserves, die vroeger onder andere hoofden waren vermeld, voor de eerste maal zichtbaar werden gemaakt. Voor de Siemens & Halske A.G. worden rond R.M. 40 en voor de Siemens-Schuckert-Werke bijna 31 mill. stille reserves aangetoond. Te gelijker tijd dalen echter als gevolg van de ongunstige eindafrekening van de Shannon-transactie (bouw van een waterkrachtcentrale in den Vrijstaat Ierland) en door andere afschrijvingen de speciale reserves bij Siemens & Halske van R.M. 12,5 tot 8,0 en bij de Siemens-Schuckert-Werke van R.M. 14,0 tot 1,80 mill.

Bij de Siemens & Halske A.G., die met een aandeelenkapitaal van R.M. 107,09 mill. werkt, bedragen de reserves volgens de laatste balans, incl. de open reserves R.M. 176,81 mill., terwijl voorts R.M. 132,88 mill. leeningen op langen termijn en R.M. 57,18 mill. kortlopende verplichtingen worden aangetoond. De beschikbare middelen van de Siemens & Halske A.G. beliepen op den balansdag R.M. 51,38 mill., waarvan R.M. 35,29 mill. als bankdeposito's waren geplaatst.

Bij de Siemens-Schuckert-Werke (aandeelenkapitaal R.M. 120 mill.) stegen de reserves en stille reserves tot R.M. 53,15 mill.; de verplichtingen op langen termijn bedragen R.M. 64,08, die op korten termijn 41,78 mill. De beschikbare middelen ten bedrage van R.M. 34,13, zijn ook hier zeer groot; R.M. 15,62 mill. hiervan komen voor rekening van bankdeposito's.

Het uiteenvallen van het Bergmann-concern.

Al hebben de gevolgen van de crisis en eenige minder gelukkige transacties, (inzonderheid de deelneming in de R. Frister A.G.) de financiële moeilijkheden bij de Bergmann Elektrizitätswerke verhaast, dan zou de fabricatie ongetwijfeld niet in die mate zijn ingekrompen, wanneer de sedert een reeks van jaren bestaande meerderheid van de twee groote electro-technische concerns in het aandeelenkapitaal van deze maatschappij deze niet tot verder ingrijpen in staat had gesteld. Er moge worden herinnerd aan het feit, dat het Bergmann-concern sedert 1900 tot de meest rendabele industriële ondernemingen heeft behoord en tot 1909 jaarlijks 18 pCt. dividend kon uitkeeren. De bloei van de onderneming had echter in zoo'n snel tempo plaats, dat een verscherping van de concurrentie bij den bouw van groote machines en bij de gloeilampenzaken (opkomst van de metaaldraad gloeilampen) aan de onderneming eischen stelde, waartegen zij niet was opgewassen. De Deutsche Bank als belangrijkste financiële steun van de maatschappij maakte haar medewerking aan een reorganisatie daarvan afhankelijk, dat de Bergmannwerke zich bij een van de twee groote electro-technische concerns zou aansluiten. Volgens den stand van zaken zou deze het met de Deutsche Bank gelieerde Siemens-concern zijn. Toen het aandeelenkapitaal destijds (1912) van R.M. 29 tot 52 mill. werd verhoogd, verkregen de Siemens-Schuckert-Werke een pakket aandelen, nominaal groot R.M. 8½ mill. Dit aandeelenbezit breidde zich door aankopen nog uit, daar echter de A.E.G. zich eveneens terzelfder tijd van een overeenkomstig groot aandeel in het kapitaal verzekerde, bleef de zelfstandigheid van de Bergmannonderneming gehandhaafd. Ook na den dood van den stichter Siegmund Bergmann (1927) hadden de meerderheidsverhoudingen in den eersten tijd geen invloed. Pas toen de sterkstroomtechnische zaken als gevolg van de crisis steeds meer wer-

den ingekrompen, werkten de beide groote aandeelhouders samen. Verleden jaar reeds boden zij aan de overige vrije aandeelhouders een ruiltransactie aan tot een koerswaarde van 20 pCt., terwijl de eene fabricatie-afdeeling na de andere werd stopgezet. De huidige beperking van de Bergmann-fabricatie tot het draad- en kabelgebied en de thans plaats gehad hebbende vermindering van het aandeelenkapitaal van R.M. 44,0 tot 8,8 mill. maken een einde aan deze ontwikkeling.

Het vraagstuk van de reconstructie der A.E.G.

De ontwikkeling van de A.E.G. stond zelfs nog in het begin der crisisjaren in het teeken van een zeer groote expansiepolitiek. Voor de omvangrijke investeringen in den vorm van nieuwe bedrijven, nieuwe maatschappijen, deelnemingen enz. was veel nieuw kapitaal noodig. Nadat reeds in het boekjaar 1930/31 een verlies van R.M. 20,05 was ontstaan en door onttrekking aan het reservefonds was gedekt, komt op de thans gepubliceerde verlies- en winstrekening voor 1931/32 een nieuw verlies, ten bedrage van R.M. 72,75 mill., voor. Hiervan werd R.M. 42,09 mill. door het restant van de open reserves gedekt, terwijl R.M. 30,66 mill. op nieuwe rekening werd overgeboekt. De uiteindelijke reorganisatie heeft nog niet plaats gehad; met een reductie van het kapitaal in de verhouding van 3 : 1 of 4 : 1 moet rekening worden gehouden.

Op de thans gepubliceerde balans werd een gedeeltelijke saneering daardoor verkregen, dat behalve de normale afschrijvingen op fabrieken, ten bedrage van R.M. 3,44 mill., nog speciale afschrijvingen, ten bedrage van R.M. 41,63 mill., plaats hadden, waarvan ongeveer R.M. 32 mill. alleen op deelnemingen. Hierdoor daalt de in de laatste jaren sterk gestegen post deelnemingen van R.M. 169,54 mill. einde September 1931 tot R.M. 144,78 mill. einde September 1932, hoewel nog in het afgelopen boekjaar een vermeerdering met ongeveer R.M. 8 mill. heeft plaats gehad.

Voorts heeft de verkoop van de deelneming in de Bank Elektrischer Werte (BEW) den financiëleen toestand verlicht.

Deze maatschappij, welke uit de Berliner Elektrizitätswerke A.G. is ontstaan, heeft zich, nadat de Berliner Elektrizitätsanlagen in 1915 in het bezit van de stad Berlijn waren overgegaan, tot een controlemaatschappij ontwikkeld, voor electriciteits-, verkeers- en andere ondernemingen. Haar belangrijkste deelneming is de met R.M. 40 mill. aandeelenkapitaal werkende Elektrizitätslieferungs-Gesellschaft, die harerzijds talrijke Deutsche en ook eenige buitenlandsche ondernemingen voor de stroomvoorziening beheerscht. De AEG heeft thans op instigatie van de National City Co., welke in de laatste jaren voor de Amerikaanse leeningen van de AEG heeft gezorgd, de BEW aan deze Amerikaanse financiële groep verkocht, waardoor het totaalbedrag van de verplichtingen der AEG met ongeveer R.M. 20 mill. is verminderd. De National City Co. heeft toen harerzijds het pakket BEW weder aan de A.G. Sächsische Werke, de grootste onderneming voor stroomvoorziening in Saksen, verkocht.

Alhoewel de huidige financiële moeilijkheden den stoot hebben gegeven tot de scheiding tusschen de AEG en de BEW en de Elektrizitätslieferungs-Gesellschaft, moet toch worden geconstateerd, dat deze transactie volkomen past in het kader van de geheele ontwikkeling, zooals deze zich tot dusverre voltrok.

In de eerste decennia van de ontwikkeling der electriciteitsindustrie hebben, zooals bekend, alle sterkstroomtechnische concerns niet alleen in Duitschland, doch ook in andere landen bij de oprichting van electriciteitsmaatschappijen en inzonderheid bij de oprichting van speciale financieringsmaatschappijen en deelnemingen hun medewerking verleend; in den loop der laatste jaren hebben de industriële ondernemingen zich meestal weder van deze maat-

schappijen afgescheiden; zoo oefenen bv. thans het Siemens-concern in Duitschland en de General Electric Co. in de Ver. Staten in tegenstelling met den vooroorlogstijd op de stroomvoorziening nog slechts betrekkelijk weinig invloed uit.

Reorganisatie van de radio-industrie.

Een geheel ander stempel ten opzichte van de concentratieverschijnselen, zooals deze zich tot dusverre voordeden, draagt de beweging tot nauwere samenwerking op radiogebied. De radiofabrieken hebben een gemeenschappelijke organisatie opgericht, die den naam draagt van „Wirtschaftsstelle für Rundfunk-apparatfabrikation". Bij deze oprichting heeft de reeds genoemde Telefunken G.m.b.H. krachtig medegewerkt, daarnaast echter alle groote en kleine radio-firma's in Duitschland. Deze organisatie heeft tot taak, om de prijspolitiek weer op een gezonde basis te brengen.

Te gelijktijd hebben de radiohandelaren eveneens een gemeenschappelijke organisatie opgericht, die den naam draagt van „Zentrale zur Marktberreinigung" en met de fabrieken overeenkomsten voorbereid, die voor de verdere ontwikkeling van den radiohandel van groote beteekenis zijn. Terwijl de handelaren zich in de toekomst aan bepaalde prijzen zullen hebben te houden, werd bepaald, dat de fabrieken haar producten voortaan slechts aan de nog toegelaten radiohandelaren verkoopen.

Ten aanzien van het verkoopsysteem, zooals dit tot dusverre was, moet in zooverre een essentiële verandering worden verwacht, dat aan warenhuizen volgens de beraamde bepalingen geen radiotoestellen meer worden geleverd, eveneens moet er rekening mede worden gehouden, dat die handelaren, die den verkoop van radiotoestellen slechts als nevenberoep uitoefenden, geen concessie meer voor den verkoop kunnen verkrijgen. Voorts zal ook de rechtstreeksche verkoop van radiotoestellen aan beampten en arbeiders van de fabrieken sterk worden ingekrompen; uitzonderingen hierop vormen slechts de firma's Siemens & Halske A.G. en Telefunken G.m.b.H. Men kan de thans voorbereide, doch nog niet beëindigde beweging tot nauwere samenwerking in de radioindustrie en van den radiohandel als begin tot een organisatie naar de bedrijven kenmerken, d.w.z. als een teeken van die economisch-politieke ontwikkeling, die door de nieuwe regering en door haar heerschende partij wordt verlangd.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MEI 1933.

Diversen f 288.000,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen:

Goud- en zilverlading van het oorlogsschip „Lutine" 2.800 aand. à f 85 f 238.000

Obligatiën:

's-Gravenhaagsche Beleggingsmij. voor onroerend goed f 50.000 5 % hyp. obl. à 100 % „ 50,000

Totaal f 288.000,—

Bovendien:

f 6.810.000,— 3-m. Schatkistpromessen à f 994,24,
„ 7.220.000,— 6 „ „ „ „ 985,93, en
„ 40.996.000,— 4 % Schatkistbiljetten „ „ 1.005,25

Emissies in 1933.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Januari ... f	111.190.325,—	—	f 111.190.325,—
Februari .. „	12.250.625,—	—	„ 12.250.625,—
Maart .. „	1.414.500,—	—	„ 1.414.500,—
April .. „	11.291.500,—	f 500.000,—	„ 11.791.500,—
Mei .. „	50.000,—	„ 238.000,—	„ 288.000,—
	f 136.196.950,—	f 738.000,—	f 136.934.950,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk. { Disc. Wissels. 3½ 12 Mei '33	Lissabon 6¼ 4 Apr. '32
{ Bel. Binn. Eff. 4 12 Mei '33	Londen 2 30 Juni '32
{ Vrsch. in R.C. 4 12 Mei '33	Madrid 6 26 Oct. '32
Athene 9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B. 2½ 25 Mei '33
Batavia 4½ 10 Mrt. '30	Oslo 3½ 22 Mei '33
Belgrado 7½ 20 Juli '31	Parijs 2½ 9 Oct. '31
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 3½ 25 Jan. '33
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 3½ 15 Mei '33
Brussel 3½ 13 Jan. '32	Rome 4 9 Jan. '33
Budapest 4½ 17 Oct. '32	Stockholm ... 3 1 Juni '33
Calcutta 3½ 16 Feb. '33	Tokio 4.38 17 Aug. '32
Dantzig 4 12 Juli '32	Weenen 5 23 Mrt. '33
Helsingfors ... 5½ 2 Juni '33	Warschau ... 6 20 Oct. '32
Kopenhagen ... 3 1 Juni '33	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

WISSELKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1933				1932	1931	1914
	24 Juni	19/24 Juni	12/17 Juni	6/10 Juni	20/25 Juni	22/27 Juni	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	2-1/8	2-1/4	13/4-21/4	13/4-2	3/8-1/2	15/16-1	31/8-3/16
Londen Daggeld...	1/2-1	1/4-1	1/4-1	1/4-1	1/2-1 1/2	1 1/2-2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld...	4 1/8-5 1/4	4 1/8-5 1/4	4 3/8-5 1/2	4 3/8-5 1/2	4 7/8-6	6 1/2-8 1/2	—
Maandgeld	4 1/2-6	4 1/2-6	4 1/2-6	4 1/2-6	5-6 1/2	—	—
Part. disc.	3 7/8	3 7/8	3 7/8	3 7/8	4 3/4	7	2 1/8-1 1/4
Warenw...	4-1/2	4-1/2	4-1/2	4-1/2	5-1/2	7 1/4-1 1/2	—
New York Daggeld 1)	1	1	1	1	2 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	5/8	5/8	5/8	5/8	1	1	—

1) Koers van 23 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
20 Juni 1933	2.02	8.45	59.02½	9.79½	34.75	99 5/8
21 „ 1933	2.02 3/4	8.46	59.17½	9.79½	34.79	99 5/8
22 „ 1933	2.01	8.44 3/4	59.10	9.79½	34.79	99 5/8
23 „ 1933	1.99 1/2	8.45	59.12½	9.79½	34.79	99 5/8
24 „ 1933	2.01	8.48	59.22½	9.81	34.85	99 5/8
26 „ 1933	2.—	8.47 1/4	59.19	9.80½	34.85	99 5/8
Laagste d.w.1)	1.99	8.43	58.95	9.78½	34.70	99
Hoogste d.w.1)	2.05	8.61	59.30	9.90	35.25	99 1/2
Muntpariteit	2.4878	12.1070	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
20 Juni 1933	48.04	—	7.42	1.50	13.02	21.20
21 „ 1933	48.04	—	7.41	1.51	13.04	21.15
22 „ 1933	48.05 1/2	—	7.41	1.50	13.07	21.10
23 „ 1933	48.06	—	7.41	1.50	13.07	20.95
24 „ 1933	48.11	—	7.41	1.50	—	—
26 „ 1933	48.12	—	7.42 1/2	1.50	13.06 1/2	20.90
Laagste d.w.1)	48.—	—	7.37 1/2	1.45	12.97 1/2	20.70
Hoogste d.w.1)	48.40	28.—	7.45	1.55	13.30	21.25
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
20 Juni 1933	43.60	37.60	42.70	3.72 1/2	65	1.83
21 „ 1933	43.60	37.65	42.75	3.72 1/2	65	1.82 1/2
22 „ 1933	43.70	37.65	42.70	3.72 1/2	65	1.82 1/2
23 „ 1933	43.45	37.60	42.50	3.73	65	1.81
24 „ 1933	43.60	37.75	42.60	3.72 1/2	65	1.83
26 „ 1933	43.70	37.80	42.60	3.76	65	1.86
Laagste d.w.1)	42.20	37.40	42.35	3.67 1/2	—	1.75
Hoogste d.w.1)	44.—	38.10	43.20	3.77 1/2	65	1.90
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/2	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
20 Juni 1933	4,17	4,81 1/2	29,25	49,35
21 „ 1933	4,18 1/4	4,85 1/2	29,35	49,55
22 „ 1933	4,21 7/10	4,90 1/2	29,70	49,65
23 „ 1933	4,22 1/4	4,87	29,65	49,80
24 „ 1933	4,22 1/4	4,89 1/2	29,62 1/2	49,82 1/2
26 „ 1933	4,24	4,88 1/2	29,50	49,—
27 Juni 1932	3,61 1/8	3,93 1/4	23,67	40,40 1/2
Muntpariteit ..	4,86	3,90 5/8	23,81 1/4	40 5/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	10 Juni 1933	17 Juni 1933	19/24 Juni 1933 Laagste	24 Juni 1933 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97½	97½	97½	97½
Athene	Dr. p. £	590	590	575	600
Bangkok ..	Sh. p. tical	1/10½	1/10½	1/10½	1/10½
Budapest ..	Pen. p. £	19½	19½	18½	20½
Buenos Aires	d. p. \$	41½	41¼	41½	42½
Calcutta	Sh. p. rup.	1/65¼	1/65¼	1/65¼	1/65¼
Constantin ..	Piast. p. £	700	700	700	700
Hongkong ..	Sh. p. \$	1 5/10	1/5	1 3/8	1 5/10
Kobe	Sh. p. yen	1 2 1/10	1 3 1/10	1 2 1/10	1 3 1/10
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109½	110½
Mexico	\$ per £	14.30	14.15	14.15	15.50
Montevideo ..	d. per £	34	34	33	35
Montreal ..	\$ per £	4.55¼	4.58¼	4.58	4.69
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4½	4½	4½	4½
Shanghai ..	Sh. p. tael	1 3 3/8	1 3 5/10	1 2 3/4	1 3 3/4
Singapore ..	id. p. \$	2 3 1/10	2 3 1/10	2 3 1/10	2 4 1/10
Valparaiso 1).	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	30 1/8	30 1/8	30	30½

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
20 Juni 1933 ..	19 5/10	36	122/1
21 „ 1933 ..	19 1/10	35	122/2
22 „ 1933 ..	19	35¼	122/3
23 „ 1933 ..	18½	34 7/8	122/2
24 „ 1933 ..	18 7/10	34¾	122/3
26 „ 1933 ..	18 9/10	35 1/8	122/4
27 Juni 1932 ..	16 1/10	26¾	114/4
27 Juli 1914 ..	24 1/10	59	84 10/10

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	15 Juni 1933	23 Juni 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 11.148.658,42	f 14.168.765,92
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	„ 1.231.803,40	„ 87.260,49
Voorschotten op ultimo Mei 1933 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	„ 1.646.887,34	„ 1.646.887,34
Voorschotten op ultimo Mei 1933 a. d. gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en dergem. fondsb. bel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelastingen	„ 804.174,41	„ 804.174,41
Voorschotten aan Ned.-Indië	„ 174.458.044,81	„ 178.061.760,79
Id. aan Suriname	„ 12.026.610,89	„ 11.681.181,24
Id. aan Curaçao	„ 6.245.983,91	„ 6.057.217,55
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op andere Staatsbedrijven 1) ..	„ 101.123.782,75	„ 101.078.866,27
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeldleeningen aan gemeenten (saldo) ..	„ 31.895.327,73	„ 29.022.960,18
„ ..	„ 14.469.333,12	„ 14.196.816,02
„ ..	„ 39.559.765,29	„ 39.559.765,29

Vorderingen.	15 Juni 1933	23 Juni 1933
Voorschot door De Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt	—	—
Voorschot door De Ned. Bank in regk.-crt. verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 286.355.000,—	f 286.344.000,—
Schatkistpromessen in omloop	„ 125.550.000,—	„ 125.550.000,—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	„ 1.532.228,50	„ 1.524.966,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	„ 78.150,07	„ 228.322,77
Id. aan het Staatsbedrijf (P., T. en T. 1)	„ 101.553.710,60	„ 100.356.467,67
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ..	„ 218.262,04	„ 193.262,04
Id. aan diverse instellingen 1) ..	„ 81.939.298,46	„ 81.986.762,87

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	17 Juni 1933	24 Juni 1933
Vorderingen:		
Betaalmiddelen in 's Lands kas	f 66.608.000,—	—
waaronder Muntbiljetten	„ 398.000,—	—
Saldo Javasche Bank	—	—
Verschotten:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	„ 175.608.000,—	f 178.107.000,—
Schatkistpromessen	„ 600.000,—	„ 600.000,—
Schatkistbiljetten	„ 19.575.000,—	„ 19.035.000,—
Muntbiljetten in omloop	„ 1.754.000,—	„ 1.753.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	„ 540.000,—	„ 540.000,—
Schuld aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	„ 1.432.000,—	„ 1.386.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	„ 3.522.000,—	„ 269.000,—

CURAÇAOSCH E BANK. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Voorschotten aan de kolonie	Disconto's	Diverse rekeningen 1)	Diverse rekeningen 2)
1 Mei 1933	4.701	4.903	134	154	568	59
1 April 1933	4.712	4.906	150	68	653	82
1 Maart 1933	4.710	4.909	151	6	709	72
1 Februari 1933	4.785	5.044	161	117	638	61
1 Januari 1933	4.747	5.005	162	45	760	118
1 Mei 1932	4.827	5.309	185	25	1.059	198

1) Sluutp. der activa. 2) Sluutp. der passiva.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 26 Juni 1933.

Activa.		
Binnenl. Wiss. sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 40.356.429,74 Bijbnk. „ 1.003.988,49 Ag.sch. „ 5.005.953,01	f 46.366.371,24
Papier o. h. Buitenl. in disco	„	—
Idem eigen portef.	f 73.198.340,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„	73.198.340,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 34.296.501,05 Bijbnk. „ 5.947.568,61 Ag.sch. „ 44.218.219,51	f 84.462.289,17
Op Effecten	f 83.312.069,58	—
Op Goederen en Spec.	„ 1.150.219,59	84.462.289,17
Voorschotten a. h. Rijk	„	5.823.372,21
Munt, Goud	f 97.701.475,—	—
Muntmat., Goud	„ 669.990.709,91	—
Munt, Zilver, enz.	f 767.692.184,91	—
Muntmat., Zilver.	„ 24.108.060,56	—
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfonds	„	791.800.245,47 1)
Gebouwen en Meub. der Bank	„	21.547.290,13
Diverse rekeningen	„	5.000.000,—
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/'32, S. No. 221) ..	„	10.192.928,25
„ ..	„	18.331.195,17
		f 1.056.722.031,64

Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	„ 3.749.272,82	—
Bijzondere reserve	„ 5.000.000,—	—
Pensioenfonds	„ 8.839.484,71	—
Bankbiljetten in omloop	„ 921.658.260,—	—
Bankassigtiën in omloop	„ 32.840,48	—
Rek.-Cour. { Het Rijk f	—	—
saldo's: { Anderen „ 96.991.929,90	„ 96.991.929,90	—
Diverse rekeningen	„ 450.243,73	—
		f 1.056.722.031,64
Beschikbaar metaalsaldo	f 384.683.715,46	—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is ..	„ 961.709.289,—	—
1) Waarvan in het buitenland f 3.020.302,58.		—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeisb. schulden	Beschikk. metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
26 Juni '33	97.701	669.991	921.658	97.025	384.684	78
19 „ '33	97.702	713.215	926.498	121.748	415.614	80
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
26 Juni 1933	46.366	—	84.462	73.198	10.193
19 „ 1933	48.248	—	75.153	73.198	10.058
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van 2/6 metaaldekking. 2) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeisb. schulden	Beschikk. metaal-saldo
24 Juni '33 2)	147.990		196.720	34.850	55.362
17 „ '33 2)	148.320		202.570	32.250	54.392
27 Mei 1933	106.987	44.542	199.308	37.443	56.829
20 „ 1933	106.655	44.181	200.796	35.054	56.496
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
24 Juni '33 2)	5.510	55.070	36.130	64	
17 „ '33 2)	5.900	58.350	35.380	63	
27 Mei 1933	11.471	9.080	37.205	30.556	64
20 „ 1933	13.965	9.104	36.979	28.057	64
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Siuitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
21 Juni 1933	189.277	372.022	76.074	12.677	14.181
14 " 1933	188.246	375.021	72.100	12.961	11.362
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
21 Juni '33	73.648	24.848	95.195	39.800	77.255	48 $\frac{5}{16}$
14 " '33	75.408	11.611	104.802	38.675	73.225	47 $\frac{1}{32}$
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarv. op het buitenl.	Belee-ningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
16 Juni '33	81.181	1.035	2.536	4.242	1.413	2.704	3.200
9 " '33	81.106	1.046	2.534	4.474	1.413	2.709	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541		8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
16 Juni '33	6.559	2.333	82.999	451	1.945	18.208
9 " '33	6.559	2.281	83.781	401	1.947	17.699
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Anderе wissels en cheques	Belee-ningen
23 Juni 1933	222,7	30,0	81,1	2.972,8	69,8
15 " 1933	268,9	41,3	85,0	3.041,7	78,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa 2)	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
23 Juni 1933	320,2	405,4	3.199,8	427,7	176,2
15 " 1933	319,9	334,2	3.284,0	400,4	164,5
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	94,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15 Juni 1933, resp. 31, 26 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data 1933	Goud		Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleggingen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen						Schatkist	Partic.
22 Juni	2674	65	723	58	363	40	3.552	41	317
15 "	2672	65	723	59	363	40	3.580	50	278

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		„Other cash” 2)	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
7 Juni '33	3.522,0	2.832,6	290,2	276,7	11,4
31 Mei '33	3.519,9	2.858,0	286,8	302,0	19,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek-kings-perc. 1)	Algem. Dek-kings-perc. 2)
7 Juni '33	1.911,6	3.163,7	2.432,6	150,1	62,8	68,1
31 Mei '33	1.889,6	3.203,1	2.393,8	150,3	62,9	68,0

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

3) „Other Cash” does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
31 Mei '33	76	8.485	7.941	1.624	15.418	4.282
24 " '33	78	8.352	7.977	1.635	15.222	4.278

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of England zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de betreffende valuta.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW-YORK.

(In miljoenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		„Other Cash” 1)	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
7 Juni 1933..	972,5	690,3	88,6	63,7	3,6
31 Mei 1933..	1.021,8	722,6	82,2	68,3	7,2
24 " 1933..	1.030,2	731,2	92,0	69,8	6,9
17 " 1933..	957,6	663,1	90,7	78,1	11,7
10 " 1933..	932,4	648,4	98,0	78,9	18,0
3 " 1933..	921,8	644,0	69,4	91,3	23,1
26 Apr. 1933..	1.016,1	706,8	72,5	88,0	27,3
19 " 1933..	1.004,4	695,2	70,9	110,4	29,3
12 " 1933..	933,6	646,8	70,6	121,6	40,0
5 " 1933..	914,2	639,0	70,1	115,6	60,0
29 Mrt. 1933..	865,3	604,4	69,1	170,6	52,0
22 " 1933..	818,1	582,8	60,8	248,5	64,1
8 Juni 1932..	767,4	447,3	73,0	100,5	11,3
10 Juni 1931..	1.117,8	400,0	58,5	29,0	31,8

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings-perc. 3)
7 Juni 1933..	744,1	671,8	1.057,5	58,5	61,4
31 Mei 1933..	740,2	685,0	1.087,5	58,5	62,3
24 " 1933..	737,4	688,7	1.108,0	58,5	62,5
17 " 1933..	730,4	710,2	1.028,2	58,5	60,3
10 " 1933..	730,4	725,7	1.001,8	58,5	57,9
3 " 1933..	730,4	738,7	988,9	58,5	57,4
26 Apr. 1933..	725,4	745,2	1.088,2	58,5	59,4
19 " 1933..	725,4	774,0	1.084,7	58,5	57,9
12 " 1933..	725,4	794,9	1.019,6	58,4	55,3
5 " 1933..	725,4	824,2	985,1	58,4	54,4
29 Mrt. 1933..	700,4	848,3	941,0	58,4	52,2
22 " 1933..	625,4	897,8	844,5	58,4	50,4
8 Juni 1932..	667,6	561,1	963,9	59,1	55,1
10 Juni 1931..	145,2	271,1	1.019,1	65,5	91,2

1) „Other Cash” does not include F. R. notes or a bank's own F. R. bank notes. Tot en met 3 Mei 1933 wettig betaalmiddel, Zilver etc.
2) Verh. tot. voorr. muntmat. en wettig bet.m. tegenover F.R. notes en dep.

II. ZWEDSCHE RIJKSBANK. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud 1)	Buiten-tegoed en wissels	Zweed-sche en vreemde Staatsf.	Dis-conto's en Beleen.	Circu-latie	Rek. Crt.
17 Juni '33	266,3	293,4	235,1 ²⁾	122,6	516,6	351,4
10 " '33	266,3	282,8	235,1 ²⁾	125,3	508,3	352,0
3 " '33	266,3	268,8	235,1 ²⁾	137,2	546,9	311,6
27 Mei '33	266,3	261,4	235,1 ²⁾	115,5	493,0	332,4
20 " '33	266,3	257,8	234,8 ²⁾	119,3	489,9	336,2
13 " '33	266,3	264,0	234,8 ²⁾	110,8	497,4	333,0
6 " '33	266,3	257,9	234,8 ²⁾	112,9	507,0	316,2
29 Apr. '33	266,3	257,1	234,8 ²⁾	114,9	558,9	267,8
22 " '33	265,9	269,3	234,8 ²⁾	98,9	502,3	314,3
15 " '33	256,5	288,9	224,8 ²⁾	98,2	529,3	308,8
8 " '33	244,7	302,7	221,7 ²⁾	105,0	530,8	288,2
1 " '33	231,9	310,0	221,7 ²⁾	118,2	598,2	224,1
24 Mrt. '33	231,9	287,9	221,7 ²⁾	88,4	502,8	260,3
18 Juni '32	206,0	126,8	218,4 ²⁾	268,5	533,4	245,9
20 Juni '31	238,9	228,9	57,6	261,1	530,7	232,8

1) Sedert 4 Mrt. 1933 incl. het goud in het buitenland. 2) Alleen Zweedsche.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud 1)	Tegoe-d in het buitenl. 1)	Effecten	Dis-conto's en Beleen.	Circu-latie	Rek. Crt.
22 Juni 1933..	118,3	50,3	37,0	227,6	297,7	79,0
15 " 1933..	118,3	51,0	37,0	229,2	293,2	85,2
7 " 1933..	118,3	53,6	37,0	230,9	293,0	91,8
31 Mei 1933..	118,2	57,8	37,0	227,7	295,7	91,4
22 " 1933..	118,3	60,5	37,0	225,7	291,3	96,8
15 " 1933..	118,2	60,7	37,0	227,7	293,2	97,6
8 " 1933..	150,8	29,4	37,0	233,6	295,2	103,2
29 April 1933..	150,8	29,0	37,0	217,4	302,7	79,5
22 " 1933..	150,8	28,6	37,0	213,3	297,9	80,6
15 " 1933..	150,8	27,6	38,9	210,9	302,6	75,2
7 " 1933..	150,8	27,9	39,0	211,7	300,9	77,2
31 Mrt. 1933..	150,8	29,5	37,0	213,6	301,2	79,3
22 Juni 1932..	149,8	13,8	27,9	273,5	306,8	94,0
22 Juni 1931..	146,4	21,2	54,1	167,4	286,8	54,3

1) Sedert 15 Mei 1933 is het in het buitenland aanwezige goud onder den post „Tegoe-d in het buitenland” opgenomen en niet langer onder den post „Goud”.

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARLEN.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buitensaldi, munt en wissels	Binnensaldi, bel. en cred.	Circulatie	Rek. Crt. 1)
31 Mei 1933..	133,2	6,4	12,7	97,6	330,8	77,3
29 Apr. 1933..	133,2	6,4	3,0	97,5	337,2	86,5
31 Mrt. 1933..	133,2	6,9	1,9	95,4	330,8	79,9
31 Mei 1932..	144,6	7,7	12,7	158,4	318,5	28,9
30 Mei 1931..	171,9	6,6	69,9	101,3	341,5	38,6

1) Actief.

V. BANK VAN SPANJE. (In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Crt.	
						Partic.	Staat
17 Juni 1933	2.259	635	578	2.494	4.701	933	70
10 " 1933	2.259	632	578	2.474	4.756	950	23
3 " 1933	2.259	634	578	2.547	4.745	895	115
27 Mei 1933	2.259	634	578	2.510	4.703	927	76
20 " 1933	2.259	629	578	2.528	4.749	905	62
13 " 1933	2.259	626	578	2.581	4.798	914	51
6 " 1933	2.259	626	578	2.771	4.829	870	235
29 Apr. 1933	2.259	629	578	3.169	4.742	822	776
22 " 1933	2.259	626	578	2.500	4.780	1.035	171 2
13 " 1933	2.259	620	578	2.525	4.830	997	149 2
8 " 1933	2.259	621	578	2.546	4.857	968	136 2
1 " 1933	2.259	626	578	2.483	4.776	957	82 2
18 Juni 1932	2.252	568	582	2.969	4.808	921	233
20 Juni 1931	2.425	691	582	2.693	5.202	844	34

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

2) Actief.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Gouddeviezen	Disconto's en Beleen. 1)	Effecten	Circulatie	Rek. Crt. 2)
23 Juni 1933..	1.936,7	2,4	75,2	71,5	1.436,0	588,8
15 " 1933..	1.969,8	6,5	71,6	71,6	1.441,3	619,8
7 " 1933..	2.024,4	3,1	83,4	71,9	1.477,7	644,0
31 Mei 1933..	2.056,0	1,2	81,4	72,0	1.513,8	638,0
23 " 1933..	2.111,2	2,2	75,8	72,1	1.459,8	740,7
15 " 1933..	2.187,4	1,4	72,6	71,9	1.480,1	794,8
6 " 1933..	2.332,1	0,9	71,6	67,7	1.524,5	886,6
29 April 1933..	2.382,8	1,6	69,2	64,7	1.556,8	903,3
22 " 1933..	2.448,0	16,8	60,4	65,6	1.503,3	1.028,1
15 " 1933..	2.533,8	4,8	59,2	62,2	1.525,4	1.078,6
7 " 1933..	2.533,7	5,0	59,7	62,0	1.545,0	1.057,2
31 Mrt. 1933..	2.535,7	6,6	60,7	58,8	1.569,9	1.042,3
23 Juni 1932..	2.606,2	55,1	64,7	34,2	1.488,1	1.243,0
23 Juni 1931..	831,8	378,3	71,8	119,3	985,1	399,6

1) Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandsche wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten.

2) Sedert 31 Mrt. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen

VII. OOSTENRIJSCHSE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen. 1)

Data	Goud 1)	Vreemd geld deviezen tegd. ijh. buit. i. 2)	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voorshot ald. Staat	Circulatie	Rek. Crt.
15 Juni '33	149,6	39,1	3,1 3)	258,3	658,9	830,8	247,6
7 " '33	149,6	39,1	0,1	270,7	658,9	851,5	233,9
31 Mei '33	149,6	39,1	0,1	278,4	658,9	897,9	192,9
23 " '33	149,6	39,1	0,1	260,9	658,9	801,8	266,7
15 " '33	149,6	39,1	0,1	272,7	658,9	836,1	239,0
7 " '33	149,6	39,1	0,1	286,2	658,9	853,7	230,9
30 Apr. '33	149,5	39,0	0,1	293,8	658,9	911,7	179,0
23 " '33	149,5	39,0	0,1	277,5	658,9	818,8	252,9
15 " '33	149,5	39,0	0,1	286,1	659,9	860,3	219,4
7 " '33	149,5	39,0	0,1	292,7	659,9	867,8	216,2
31 Mrt. '33	149,5	39,0	0,1	302,7	660,0	919,0	169,5
15 Juni '32	149,5	43,8	0,1	878,2	94,0	912,2	162,7
15 Juni '31	214,3	136,4	347,9	488,2	96,1	1.050,1	236,3

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rek.-crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten. 3) Waarvan S.30 in valuta's op termijn.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegeod in het buit. 1)	Binnens. wissels, ceelen en effecten	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partie.
15 Juni '33	97	16	429	51	326	32	31
7 " '33	97	17	440	51	341	26	31
31 Mei '33	97	16	456	51	347	30	35
23 " '33	97	16	421	51	307	45	29
15 " '33	97	17	426	51	327	26	28
7 " '33	97	17	439	51	346	18	31
30 Apr. '33	97	17	459	51	357	26	30
23 " '33	97	15	420	51	312	41	30
15 " '33	97	15	432	51	327	34	32
7 " '33	97	15	445	51	341	31	31
31 Mrt. '33	97	15	456	51	355	30	29
15 Juni '32	97	12	394	54	348	30	48
15 Juni '31	112	7	232	60	334	13	18

1) Als dekking van biljetten en saldi in rek.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSKE NATIONALE BANK.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vorderings op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegeod in het buit. 1)	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
15 Juni 1933	2.626	1.707	966	1.668	5.900	884
7 " 1933	2.627	1.707	974	1.640	6.042	728
31 Mei 1933	2.628	1.707	998	1.597	6.138	632
23 " 1933	2.631	1.707	1.007	1.549	5.620	1.102
15 " 1933	2.632	1.707	1.010	1.417	5.840	803
7 " 1933	2.636	1.707	1.019	1.611	6.081	730
30 Apr. 1933	2.637	1.708	1.009	1.696	6.182	733
23 " 1933	2.638	1.708	1.008	1.335	5.529	1.036
15 " 1933	2.639	1.708	1.005	1.504	5.748	995
7 " 1933	2.644	1.708	1.006	1.692	6.036	915
31 Mrt. 1933	2.644	1.708	1.005	1.614	6.272	601
23 " 1933	2.645	1.708	1.011	1.248	5.629	890
15 " 1933	2.645	1.708	1.007	1.121	5.437	906
15 Juni 1932	3.006	1.641	1.075	962	6.057	608
15 Juni 1931	3.311	1.541	2.001	277	6.136	1.043

X. SUIDAFRIKAANSE RESERWEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goudcert.	Disconto's	Waarvan Reg. papier	Circulatie	Rek. Crt.	Algemeen Dekkings perc. 2)
2 Juni 1933..	13.373	19.655	—	10.464	28.733	35,2
26 Mei 1933..	13.257	19.561	3	9.503	28.920	35,5
19 " 1933..	12.972	19.267	3	9.117	28.369	35,6
12 " 1933..	11.917	19.268	4	9.319	27.159	33,9
5 " 1933..	11.103	19.115	1	9.753	25.196	33,0
28 Apr. 1933..	10.621	19.110	1	10.023	24.289	32,5
21 " 1933..	10.751	18.142	2	8.350	25.161	33,6
13 " 1933..	11.236	16.642	2	8.693	23.720	35,4
7 " 1933..	10.641	15.633	2	9.122	22.746	34,9
31 Mrt. 1933..	10.998	15.253	2	9.947	22.317	35,8
24 " 1933..	11.000	14.795	6	8.171	22.251	37,7
17 " 1933..	11.035	14.891	6	8.132	22.341	37,7
3 Juni 1932..	6.835	836	1	7.850	4.919	55,3
5 Juni 1931..	6.476	7.498	281	7.720	6.564	45,7

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeischbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

XI. BANK VAN LITHAUEN. (In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver 1)	Buitens. Deviezen	Disconto's en Beleen.	Kapitaal	Bankbiljetten in omloop	Deposito's
15 Juni 1933	48,1	4,9	9,9	85,5	12,0	90,0	52,8
31 Mei 1933	48,1	4,9	10,1	87,4	12,0	92,4	51,3
15 " 1933	49,1	4,8	9,5	88,6	12,0	90,6	55,4
30 Apr. 1933	49,1	4,8	12,0	88,7	12,0	93,0	55,0
15 " 1933	49,1	4,6	13,5	88,2	12,0	91,8	57,4
31 Mrt. 1933	49,1	4,7	13,1	89,8	12,0	94,2	55,2
15 Juni 1932	50,3	4,8	20,2	96,6	12,0	93,7	41,1
15 Juni 1931	39,5	2,9	67,3	101,8	12,0	106,6	94,7

1) Vanaf 15-2-'32 zilveren en andere munten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

27 Juni 1933.

De berichten uit Noord-Amerika over de te velde staande tarwe waren in de afgelopen week niet gunstig. In de Ver. Staten zoowel als in Canada is het zeer warm en droog geweest en de groote hitte heeft het gewas geen goed gedaan. De wintertarwe is in verschillende streken vroegtijdig tot rijpheid gekomen en de resultaten bij het dorschen geven weinig reden tot tevredenheid. Ook uit het zomertarwegebied wordt schade gemeld tengevolge van de hitte en droogte, hoewel daar nog veel zal kunnen verbeteren bij spoedigen regenval. Ook in Canada bestaat behoefte aan regen in de meeste tarwe verbouwende gebieden. De oogst heeft er van de hitte geleden en schade wordt gemeld tengevolge van sprinkhanen. Bepaald alarmeerd zijn de berichten uit Canada nog niet. Ook daar zou spoedige regen veel verbetering brengen. De tarwemarkten waren in Noord-Amerika gedurende de geheele afgelopen week vast en vooral in de tweede helft stegen de prijzen dagelijks. Behalve de oogstberichten werkte ook tot de vaste stemming mede de verklaring door de regering te Washington, dat de tijd nog niet gekomen was om tot stabilisatie van den dollar over te gaan. Het slot te Chicago was voor tarwe 12¼ dollarcenten per 60 lbs. hooger, te Winnipeg 8 dollarcenten hooger. Het grootste gedeelte dezer verhoogingen vond gisteren plaats toen de markten door speculatieve aankopen zeer vast waren. In Australië zijn de vooruitzichten voor tarwe in de laatste dagen gunstiger geworden door flinken regenval in het Zuid-Westen, waar het meest over droogte werd geklaagd. Dientengevolge heeft de uitzaaï van tarwe een flinken voortgang kunnen vinden. In Europa zijn de oogstberichten niet onverdeeld gunstig. In Frankrijk en Italië heeft het sterk geregend en wordt naar een periode van warm droog weer verlangd. In Spanje wordt de opbrengst geschat op ongeveer 17½ miljoen quarters, hetgeen een gemiddelde opbrengst is, doch veel kleiner dan die in het vorige jaar van 23 miljoen quarters. In Duitsland is ook veel regen gevallen doch de vooruitzichten blijven er gunstig. Uit Zuid-Slavië komen minder gunstige berichten tengevolge van slecht weer; het uitvoersurplus wordt voor tarwe geschat op 200 à 250.000 tons. Uit Roemenië zijn de berichten tegenstrijdig. Volgens sommige is het weder er nu mooi en warm en is de gevreesde zwarte roest nog niet opgetreden, volgens anderen zijn de roestverschijnselen van gevaarlijken aard. De prijzen voor tarwe zijn in de afgelopen week gestegen, de Manitobatarwe zelfs sterk overeenkomstig de verhooging aan de termijnmarkt te Winnipeg. Argentijnsche tarwe veranderde in het begin der week niet veel in prijs en aan de Argentijnsche termijnmarkten kwamen slechts kleine fluctuaties voor. Tegen het einde der week en vooral gisteren werd de stemming echter vaster en stegen de prijzen.

Vergeleken met een week geleden sloot tarwe te Buenos Aires 41 centavos, te Rosario 55 centavos per 100 KG. hooger. Ook voor Australische tarwe werden in den loop der week de prijzen verhoogd. De vraag was in het begin der week matig, doch werd later levendiger. Tegen het einde der week was er flinke vraag en werden groote zaken gedaan. De in Londen vergaderende vertegenwoordigers van de Ver. Staten, Canada, Australië en Argentinië zijn nog niet tot overeenstemming gekomen over een productiebeperking, of waar zulks wettelijk onmogelijk is een uitvoerbeperking, van 15 pCt. Eene eventueele regeling zou dan nog door de verschillende regeringen moeten worden geratificeerd. Ook wordt gesproken over de bereidwilligheid van verschillende invoerlanden om de invoerrechten te verlagen. Wat Frankrijk betreft lijkt dit niet erg waarschijnlijk want daar is het vermalen van 100 pCt. inlandsche tarwe voorgeschreven en ook tijdelijke invoer van tarwe verboden.

In Rogge bleef de handel weder beperkt. Met het oog op het spoedig binnenkomen van den eigen oogst zijn importeurs van buitenlandsche soorten voorzichtig met het sluiten van contracten. In de vooruitzichten van de nieuwe oogsten in Europa kwam geen verandering.

Platamaïs werd in ruime mate aangeboden uit spoedig verwachte en allengs binnenkomende booten, terwijl de vraag niet groot was. De prijzen zijn nog iets teruggegaan en toen op de meeste dagen der afgelopen week blijven staan. Afladers, die nog flinke partijen hadden aan te bieden uit aangekomen en spoedig verwachte booten waren dringend aan de markt. De koersen aan de Argentijnsche termijnmarkten waren in die dagen nageoog ouerauder. Tegen het einde der week kwam een verbetering in de stemming. De koersen in Argentinië stegen matig en de prijs voor Platamaïs verbeterde een gulden per last voor aangekomen en stoomende. Voor den verhoogden prijs was er gisteren flinke vraag voor het binnenland. Met Platamaïs op aflading waren verkoopers, nadat zij gedurende de geheele week gaarne wilden verkoopen, gisteren tot verhoogde prijzen niet meer aan de markt. Het slot voor maïs was te Buenos Aires 18 centavos, te Rosario 20 centavos per 100 KG. hooger dan een week geleden. Ook Donumaïs verbeterde gisteren in prijs, nadat de schommelingen in de vorige week zeer klein waren geweest. Tot de verhoogde prijzen werden verschillende zaken afgesloten. Uit Roemenië zijn de berichten over den maïsoogst verbeterd door het eindelijk intreden van warm weer. Uit Zuid-Slavië zijn zij slecht. De opbrengst van maïs in de Unie van Zuid-Afrika wordt nu geschat op 3.841.000 quarters tegen de vorige schatting van 3.971.000 quarters en een opbrengst in het vorige jaar van 7.931.000 quarters.

De stemming voor gerst was gedurende de geheele week vast, hoewel eerst de prijzen weinig veranderden en alleen voor de eerste posities iets werden verhoogd. Later trad voor Plata zoowel als Donaugerst in alle posities een verhooging in.

SUIKER.

De afgelopen week verliep op de verschillende suikermarkten zeer kalm, vooral door de afwachtende houding van de speculatie, die zich afzijdig hield in verband met den gang van zaken op de Londensche conferentie.

In de economische afdeling der wereldconferentie is door de Cubaansche delegatie een ontwerpconventie ingediend, maatregelen behelzende ter verbetering der statistische positie van suiker.

De periodieke bijeenkomst van den internationalen suikerraad, voortspruitende uit het Chadbourne-plan, vindt dezer dagen te Londen plaats.

In Amerika speelde de mogelijkheid van verdere inflatie een groote rol. Tengevolge van het terugloopen van den Dollarkoers hielden verkoopers van ruwe suiker dadelijk aan het begin van de week op hoogere prijzen, waartoe echter zoo goed als geen kooplust bestond. De New-Yorksche termijnmarkt opende vast, de noteeringen stegen op den eersten dag met 5 à 10 punten. De week verliep verder vrij rustig. Aan het slot luiden de noteeringen: Juli 1.38, Sept. 1.41, Oct. 1.45, Dec. 1.49 en Jan. 1.50, de laatste noteering voor Spot centr. bedroeg 3.40.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 52.000 tons, de versmeltingen 49.000 tons tegen 48.700 tons verleden jaar en de voorraden 303.000 tons tegen 329.900 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1933	1932	1931
	tons	tons	tons
Productie (Raming)	1.995.000	2.602.864	3.122.186
Ontvangsten	19.683	18.615	14.879
Totaal sedert 1/1	752.947	1.192.534	1.447.038
Verscheppingen	48.064	40.419	41.173
Voorraad	896.495	1.181.620	1.641.904

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18-24 Juni 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	18-24 Juni 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	41.318	671.147	728.682	500	12.522	7.408	683.669	736.090
Rogge	5.443	206.529	249.696	157	2.919	1.333	209.448	251.029
Boekweit	320	11.522	14.534	—	25	—	11.547	14.534
Maïs	19.727	494.083	650.136	—	101.642	168.165	595.725	818.801
Gerst	3.423	150.349	189.953	100	17.713	7.359	168.062	197.312
Haver	2.297	85.749	106.612	—	2.017	3.022	87.766	109.634
Lijnzaad	—	123.237	134.086	—	153.721	195.719	276.958	329.805
Lijnkoek	—	—	50.522	—	—	50	35.810	50.572
Tarwemeel	558	10.864	12.023	65	3.785	8.503	14.649	20.526
Andere meelsoorten	1.601	29.143	22.220	58	5.261	7.316	34.404	29.536

STATISTISCH OVERZICHT

Main table with columns: GRANEN EN ZADEN (TARWE, ROGGE, MAIS, GERST, LIJNZAAD), TUINBOUWARTIKELEN (BLOEM-KOOL, KASKOM-KOMMERS, SALADE), VLEESCH (RUND-VLEESCH, VARKENS-VLEESCH). Includes monthly data from 1925 to 1933.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931. Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische. 3) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 het betreffende jaar. 4) 2 Juni. 5) 10 Juni. 6) 17 Juni. 7) 24 Juni. 8) 9 Juni. 9) 16 Juni. 10) 23 Juni.

Table with columns: MINERALEN (STEENKOLEN, PETROLEUM, BENZINE), TEXTIELGOEDEREN (KATOEN, WOL), DIVERSEN (KOE-HUIDEN, KALK-PETER). Includes monthly data from 1925 to 1933.

1) Jaar- en maandgem. alger. op 1/8 pence. 2) 2 Juni. 3) 9 Juni. 4) 16 Juni. 5) 23 Juni. 6) 14 Juni. 7) 21 Juni. 8) 1 Juni. 9) 8 Juni. 10) 15 Juni. 11) 22 Juni. 12) 13 Juni.

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾)

Main table containing prices for ZUIVEL EN EIERN, METALEN, and other commodities. Columns include Boter per K.G., Kaas Edammer, Eieren Gem. not., Koper, Lood, Tin, IJzer, Gieterij-IJzer, Zink, Goud, and Zilver.

Sept. 1932 79 K.G. La Plata. 3 Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74 5/8 K.G. Hongaarsche...

Table containing prices for BOUWMATERIALEN and KOLONIALE PRODUCTEN. Columns include Vurenhout, Steenen, Cacao, Copra, Koffie, Rubber, Suiker, and Thee.

N.B. Alle Pondenoteering vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteeringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de depreciatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verlaagd.

In Engeland was men tot eenige kleine prijsconcessies gedwongen. De Londense termijnmarkt fluctueerde slechts gering, echter in ietwat dalende richting. De slotnoteeringen waren als volgt: Aug. Sh. 5/8½, Dec. Sh. 6/¾, Mrt. Sh. 6/3¼ en Mei Sh. 6/5¼.

Op Java verkocht de N.I.V.A.S. ca. 7000 tons Superior en ca. 10.000 tons bruine Suiker inclusief afgekeurde partijen.

Hier te lande was de stemming afwachtend. De termijnnoteringen te Amsterdam bleven gedurende de geheele week practisch onveranderd en het einde der week bracht de volgende cijfers: Aug. f 6.—, Dec. f 6½, Mrt. f 6½ en Mei f 6¼.

KOFFIE.

De kalme stemming hield ook deze week onafgebroken aan en de kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië bleven zoo goed als onveranderd.

Uit de gisteren bekend geworden weekstatistiek van Brazilië is gebleken, dat in de vorige week van Santos naar Europa verscheept zijn 134.000 balen tegen 124.000 balen in de week daarvoor en naar de Vereenigde Staten 139.000 balen tegen 264.000 balen. Verscheept werden van Rio naar Europa 50.000 balen tegen 47.000 balen en naar de Vereenigde Staten 16.000 balen tegen 49.000 balen. Als verkocht door Santos worden opgegeven naar Europa 89.000 balen tegen 168.000 balen en naar de Vereenigde Staten 113.000 balen tegen 241.000 balen.

Vernietigd in de vorige week zijn 10.000 balen te Rio en 10.000 balen te Santos, tezamen 20.000 balen.

De in het vorig Overzicht reeds besproken particuliere berichten uit Brazilië, volgens welke het Nationale Koffie-Departement 30 Milreis per baal zal vergoeden voor de 40 %, welke het uit den volgenden oogst in natura van de planters zal opeischen, zijn thans in een officieele mededeeling van het Departement bevestigd. Er werd bijgevoegd, dat deze 40 % voor geheel Brazilië ongeveer 12 miljoen balen beteekenen (officieel wordt dus vastgehouden aan een raming van 30 miljoen voor het geheele land) en dat deze hoeveelheid moet worden uitgeleverd op de binnenlandsche spoorwegstations in kwaliteiten, niet lager dan type 8. Aangezien New-York-type No. 8 de laagste op type verhandelbare kwaliteit voorstelt, beteekent deze mededeeling dus alleen, dat levering van uitsluitend zwarte of gebroken bonen niet is toegestaan.

Wanneer het voornemen, om uit den op 1 Juli aauvangenden nieuwen oogst in den loop van het oogstjaar 12 miljoen balen op te koopen en te vernietigen, stipt zal worden uitgevoerd, blijven van de geraamde opbrengst van 30 miljoen balen 18 miljoen balen over en daar het wereldverbruik van Brazil-koffie op het oogenblik op 12 à 13 miljoen balen per jaar moet worden geschat, zullen van dezen oogst nog 5 à 6 miljoen balen overkocht blijven, aangenomen dat de Braziliaansche raming van 30 miljoen balen niet overschreden wordt. De binnenlandsche voorraden, welke op 1 Juli a.s. zullen blijken te bestaan (en die op 30 April l.l. 17.487.000 balen bedroegen buiten de 2.150.000 balen bankiers-voorraad) zullen dientengevolge waarschijnlijk 5 à 6 miljoen balen kleiner zijn dan op 1 Juli van het volgend jaar.

Officieel is bekend gemaakt, dat de op 30 April in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraad bedroeg 16.888.000 balen (waarvan 7.413.000 balen bestemd zijn voor het Nationale Koffie-Departement) tegen 17.826.000 balen op 31 Maart, wat een vermindering beteekent van 938.000 balen in de maand April.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik, onder aftrek van het op circa 15 dollarcenten geschatte voordeel van de bijlevering van de bekende bonus van 10 %, voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer \$ 9.75 à 10.— per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 9.95 à 10.25. Voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, komen de offertes, op dezelfde wijze berekend, uit op ongeveer \$ 8.15 à 8.25. Bij den dollarkoers van heden staan deze aanbiedingen gelijk met onderstaande prijzen in goud-dollars:

Santos Superior	—	\$ 7.90 à 8.10
" Prime	—	" 8.05 à 8.30
Rio 7	—	" 6.60 à 6.70

wat voor Santos 0.15 à 0.25 en voor Rio 0.20 goud-dollar per cwt. lager is dan verleden week.

De prijzen in de eerste hand in Nederlandsch-Indië zijn voor de ongewaschen Sumatra Robusta-soorten ¼ à ½ ct.

en voor gewasschen Robusta ¼ ct. lager. De noteeringen zijn thans aan te nemen op:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 14 ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping 14½ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 16¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli verscheping, 20¼ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt zakten voor de dichtbijzijnde maanden 1 ct. en voor de verder verwijderde maanden ¼ à 7/8 ct. in. Juni staat thans 16, September 14¼, December 147/8 ct. en de verder verwijderde maanden staan 15 ct.

De officieele loco-noteering van Superior Santos bleef gehandhaafd op 23 ct. per ½ K.G. en die van Robusta op 22½ ct.

De slotnoteeringen te New-York waren:

	Gemengd contract				Santos contract			
	(basis Rio No. 7)				(basis Santos No. 4)			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
26 Juni	\$ 5.59	5.59	5.54	5.54	7.79	7.73	7.64	7.60
19 Juni	5.63	5.58	5.48	5.46	7.86	7.78	7.64	7.58
12 Juni	5.66	5.58	5.51	5.48	7.98	7.80	7.70	7.62
6 Juni	5.55	5.39	5.34	5.31	7.86	7.67	7.55	7.50

Rotterdam, 27 Juni 1933.

STEENKOLEN.

Uit de Engelsche kolengebieden blijven mededeelingen over onvoldoende afname aanhouden. Voor kolen van kleinere afmetingen bestaat soms vraag, waaraan niet altijd voldaan kan worden wegens gebrek aan orders in stuk-kolen, waarvan de voorraden veel te groot zijn, met als gevolg productie-beperking en vrije dagen voor de mijnwerkers, wanneer daartoe aanleiding is.

In Den Haag vonden besprekingen plaats met vertegenwoordigers der Engelsche kolenindustrie om te komen tot grooter afname van Engelsche kolen in Nederland, waartoe zonder tegenprestatie van Engeland geen aanleiding bestaat, zoodat van deze pogingen slechts dan wat terecht zal kunnen komen, wanneer Engeland grotere hoeveelheden land- en tuinbouwproducten zal willen afnemen.

In Polen werden eenige mijnen gesloten. Men heeft daar moeite met den afzet der productie, waardoor prijsconcessies gedaan worden. Polen zal meer en meer het verlies op Scandinavische markten gaan voelen.

De prijzen zijn:

Northumberland ongezeefde f	6.85
Durham ongezeefde	7.40
Cardiff 2/3—1/3	8.70
Schotsche gezeefde Prime Lothians	7.05
Yorkshire gewasschen Singles	6.40
Westfaalsche Veförder	8.25
" Vlamstukken I	9.—
" Smeenootjes	8.75
" Gasvlamförder	8.25
" Gietcokes	11.—
Hollandsche Eierbriketten	12.50

alles per ton van 1000 K.G. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 7.15. Markt ongeanimeerd.

27 Juni 1933.

IJZER.

De stemming op de exportmarkt voor ruwijzer is zwak; de omzet heeft weinig te beteekenen. De prijs van Lux 3 is momenteel ongeveer 36 sh. goud fob. Antwerpen.

De handel in Lux 3 op de Belgische markt geeft iets meer reden tot voldoening; het prijsniveau is den laatsten tijd van ongeveer B. Frs. 300 tot B. Frs. 300—325 basis grens gestegen.

Ook in Frankrijk is de stemming iets beter. De gietijzerproductie bij de staalproducenten wordt beperkt, tengevolge van de grotere vraag naar staal. Het prijsniveau van P.L. No. 3 is om en nabij de Frs. 210—220.

De vraag naar Cleveland ijzer gaat vooruit. Ook op de exportmarkt wordt wat meer verkocht, dank zij de aanbiedingen tegen prijzen, die ver onder de binnenlandsche liggen. De laagste prijzen in het binnenland zijn 62/6 franco Tees en 59/9 franco Falkirk.

Door het Irka zijn thans een aantal verkoopkantoren voor staal opgericht. Er is echter nog heel wat werk te verzetten, alvorens deze definitief in werking zullen treden. De kartelprijs voor stafijzer is van 1 Juni af 60/- goud fob. Antwerpen. Er is zoo goed als geen vraag. Alleen bij den handel werden de laatste weken eenige orders geplaatst tegen prijzen, die iets onder het door het kartel vastgestelde peil liggen.

